

Áldott húsvéti ünnepet kívánunk!

Erdélyi Napló

2018. március 29. ■ XXVIII. évfolyam, 13. szám ■ 24 oldal

ára 4 lej

Polgári hetilap

INTERJÚ

Jordáky Béla, a hit
göteborgi felügyelője

4.

GAZDASZEMMEL

A mangalica és
a lúdtartás reneszánsza

7-10.

FÓKUSZ

Relikviák: valódi-e a Grál,
a lándzsa és a keresztfa?

12.

5 48491060019 18013

Ételszentelés Krisztus nevében

Húsvét alkalmából nemcsak a lelki, hanem a testi táplálék is közelebb hoz a Megváltóhoz

FOTÓ: VERES NÁNDOR/ARCHÍV

Több évtizedes hagyomány Csíkszeredában. A székely városban ezrek szenteltetik meg az ételt a római katolikus papokkal

Húsvétvasárnap reggel Csíkszeredában tartják a Kárpát-medence legnagyobb ételszentelését, ahol több ezren gyűlnek össze a Szabadság téren. Rendezett sorokban várják, hogy a római katolikus papok a

díszes terítővel letakart kosarak eledelét megszenteljék. Az ünnepek ünnepére, húsvétra készülődve Darvas-Kozma József csíkszeredai plébánossal eleventjük fel az esemény főbb mozzanatait.

6-7.

MAKKAY
JÓZSEF

VEZÉRCIKK

A világ zajától mentes ünnepet!

Joggal mondjuk, hogy a keresztény világ legnagyobb ünnepe a húsvét. Mondjuk, de van, amikor mégsem érezzük át ennek igazi súlyát, hiszen az egyházi ünnepre rávetődő világi események nemcsak beárnyékolják annak meghittségét, hanem éppenséggel helyettesíteni is szeretnék azt. Az egymásnak feszülő emberi indulatok, a felfokozott közösségi hiányérzet vagy az olyan abszurd kijelentések, hogy a kolozsvári alpolgármester-asszony múlt pénteki bírósági ítélete egy héttel előrehozta a nagypénteket, nemcsak bántóan hangzik a keresztény ember számára, hanem éppen az ünnep lényegét, keresztény hitünk tartalmát próbálja kiüresíteni. Merthogy az ünnep éppen ar-

ról szól, hogy elcsendesedve, testi és lelki böjttel készülünk rá, próbáljuk megérteni és átérezni nagypéntektől a feltámadásig terjedő három nap felemelő történetét, és személyes életünknek szánt üzenetét, amelyet Jézus követőinek kínál. Ha a világ zavaró dolgait legalább pár napra ki tudjuk zárni életünkéből, akkor az élet minden területén már jóval előbbre leszünk. Ebben segít a családi meghittség, a szűkebb vagy tágabb egyházi közösség, a templom, az istentisztelet és szentmise, illetve mindaz, amit ezek köré tudunk felépíteni magunkban.

Nem véletlen, hogy ilyenkor messze földről is hazajön a legtöbb elszármazott együtt lenni szereteteivel és hagyományai-

val. A „mindenhol jó, de a legjobb otthon” népi bölcsesség igazát egyházi ünnepeink alkalmából érezzük át a maga valóságában. A világ bármelyik fertályára vetődjön is az ember, a szülőföld húsvétja és karácsonya rendszerint olyan hívó szó, aminek egészséges lelkiületű ember nehezen tud ellenállni.

Egyik ismerősömtől kérdeztem minap, hova mennek az ünnepek alatt, mire a válasz egy végeérhetetlen panaszáradat volt: nem látszik ki a gondokból és a munkahelyi elköteleződésekből, így nehezen tudja eldönteni, mennyi szabadideje marad az ünnepre.

Ismerős történetek ezek: az agyonterhelt és agyonhajszolt modern em-

ber tragédiája ez, amelyre önerőből ritkán van jó megoldás. Ilyenkor kell észrevenni, hogy saját magunk rendbetételére éppen az ünnepi készülődés, az elcsendesedés, a magunkba nézés lehet a gyógyír. A Jézussal való találkozás ugyanis nem idő és nem pénz kérdése, hanem egyéni elhatározásé. Ha az ember minden zavaró tényezőt félretud tenni életéből, akkor jó eséllyel feloldódik az ünnep hangulatában, és erőt gyűjthet a következő napok, hetek és hónapok nehézségeinek felvállalásához, leküzdéséhez.

Ehhez az elhatározáshoz kívánok minden kedves olvasónknak áldott, békés húsvéti ünnepet!

FIZESSEN ELŐ MOST!

1 hónap	15 lej
3 hónap	45 lej
6 hónap	90 lej
12 hónap	170 lej

Erdélyi Napló

Alap meg je le nik min den csü tör tö kón.
Kiadó: Prima Press Kft.
ISSN: ISSN 1223-1223

Felelős szerkesztő: Makkay József

Tartalomigazgató:
Szücs Nagy Róbert

Ügyvezető: Szöke László

Lapszerkesztők:

Kádár Hanga, Nánó Csaba,
Somo György

Főmunkatársak:

Borbély Zoltán Attila, Péter Beáta, Sütő Éva

Műsormelléklet: Graf Botond

- Az (X)-szignóval láttott szöveg kifizette a reklámot, közlekedés nem nyel.
- Ameg je lent írá sok nem fel tét le nül aszerkesztőség vé le mé nyét tük rök zik!
- Szerkesztőségünk fenn tartja a jogot, hogyha beérkezik a levél és másféle írások közléséről dönt sön.
- Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vis szal!

ELŐFIZETÉSEKÉRT HÍVJUNK!

Alap Erdély egész területén előfizetést fogad a postahivatalokban. A Kolozsvári Posztot a legutóbbi számhoz tartozó megkezdésben (Kolozsvár, Szilágy, Bihar, Szatmár, Máramaros, Beszterce-Naszód) a postai felvétel szám: 14041; a Brassói Posztot a legutóbbi számhoz tartozó megkezdésben (Brassó, Kovászna, Harghita, Maros, Fehérvíz és Székely) a felvétel szám: 15028; a Temesvári Posztot a legutóbbi számhoz tartozó megkezdésben (Temes, Arad, Hunyad, Krassó-Szörény) pedig 13127. Az előfizetés díja egy hónapra 15 lej, három hónapra 45 lej, hat hónapra 90 lej, egy évre 170 lej.

A postán megrendelhető az Udvarhelyi Híradó lapos port terjesztőnél: Udvarhelyszék: Udvarhelyi Híradó (0266-218361), Csik: Csik Híradó (0266-372370), Maros: Városszéki Híradó (0266-260170), Gyergyó: Gyergyói Híradó (0266-361201), illetve az alábbi lapterjesztő cégeknek: Kolozsvár: Apex (0264-596213), Kálota: Szegec (0744-516547), Szatmár: Szegec Inform (0261-711731), Háromszék: H-Press (0754-042502, 0267-310384), MT Press - Bukarest, Dév, Zilah, Szatmár német - 021-2554816.

Magyarországon az Erdélyi Napló előfizetési árak az alábbiak: egy hónapra 2100 Ft, fél éves 4100 Ft, egy éves 7900 Ft.

Alap számadat adás Erdély egész területén megvásárolható az új számszámoknál, üzemeltetés és nagy árú házak újságárúdáiban, valamint a közszolgálatoknál. A számadat adás egy lapra számít 4 lej.

Külföldi előfizetőknek a felvétel számát a következőkben kell megadni: Európa: R064 RZBR 0000 0600 1155 7082, Raiffeisen Bank, Kolozsvár. Egy hónapra előfizetés: Európa: 5 euró, három hónapra 15 euró, hat hónapra 30 euró, 12 hónapra 60 euró. Hirdetésfelvétel: szerkesztőségben. Népszerű részlet testátlókat a titok dünk árán látni lehet.

Szerkesztőség és kiadó címe: 400185 Kolozsvár, Onisifor Ghibu (volt Eperjes) utca 14. szám
tel.: 0364-142301, 0264-455959, fax: 0264-455969
e-mail cím: office@erdelyinaplo.ro

Honlap: www.erdelyinaplo.ro
Hirdetésfelvétel és terjesztés a fenti címen hétköznap 8-16 óra között.

Börtönbüntetés Horváth Annának

Befolyással való üzérkedés és pénzmosás miatt első fokon két év nyolc hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélte a kolozsvári táblabíróóság múlt pénteken Horváth Annát, Kolozsvár volt alpolgármesterét (kézpüncön). Az ítélet kivonatát a táblabíróóság közölte a honlapján. A bírák mellékbüntetésként két évre eltiltották Horváth Annát a köztisztviselők viselésétől, és elrendelték 20 ezer lej (1,4 millió forint) elkobzását az elíteltől. Ugyanabban a perben a táblabíróóság befolyással való üzérkedés miatt két év hat hónap felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Fodor Zsoltot. Szakvélemény szerint a bíróság azért ítélte letöltendő börtönbüntetésre Horváth Annát, illetve felfüggesztettre Fodor Zsoltot, mert előbbi elutasította, utóbbi viszont vállalta, hogy közmunkát végez. Horváth Anna az RMDSZ hírlevelében közölte reagálásában kijelentette: fellebbez az ítélet ellen. Elmondta: az elmúlt 526 napban a saját bőrén megtapasztalta, hogy Románia ma is „szekusállam”. Szavaival a Szekuritátera, az egykori kommunista diktatúra titkosrendőrségére utalt. Az RMDSZ különböző tisztségviselői egyhangúan tiltakoztak a szerintük igazságtalannak tartott ítélet ellen.

Johannishoz kerül a törvénycsomag

Másodszor is elfogadta a román szenátus hétfőn az igazságszolgáltatás átszervezéséről szóló, tavaly decemberben már megszavazott törvénycsomagot, miután a szociálliberális kormány többség átfogalmazta az alkotmánybíróság által kifogásolt cikkeket. Egyebek mellett pontosították, miként állapítható meg, hogy egy bíró vagy ügyész „rosszszisztemen” járt el, vagy „súlyos mulasztást” követett el, ilyen esetekben ugyanis a károsultak kifizetett kártérítést az államtól kell hajtania a téves jogalkalmazásért felelős bírón vagy ügyészen. A három tervezetből álló csomag új változatát múlt héten a képviselőház már elfogadta, így elvileg az államfőhöz kellene kerülnie kihirdetésre, a jobbközép ellenzék azonban már jelezte: újabb alkotmányossági óvásra készül. Az igazságügyi rendszer körüli csatározásnak az egyes törvénycikkeken túlmutató belpolitikai tétje van Romániában. Az igazságszolgáltatás átszervezése és a büntetőjog módosítása az a törésvonal, amely mentén a szociálliberális koalíció és – a Klaus Johannis államfőt támogató – jobbközép ellenzék egymásnak feszül, tematizálva a politikai közbeszédet.

Ismét törölték Dan Tanasă oldalát

Ismét törölte a Facebook a magyarellenes megnyilvánulásairól ismert Dan Tanasă blogger Facebook-oldalát – közölte Hans Hedrich, a háromszéki Neuer Weg zöld szervezet elnöke az egyesület honlapján. Hedrich – aki korábban mások mellett hivatalos formában jelezte a Facebook illetékeseinek, hogy az oldalon nacionalista, kisebbségellenes bejegyzéseket oszтанak meg – rámutatott: négy, egymástól független forrás is arról tájékoztatta, hogy a közösségi oldal működtetői másodszor is elérhetetlenné tették Tanasă oldalát. A Facebook először csütörtök este 24 órára tiltotta le az oldalt. „Kíváncsi vagyok, hogy ezúttal mennyi időre tettek elérhetetlenné” – fogalmazott közleményében Hans Hedrich, aki köszönetet mondott azoknak, akik ismét jelezték a működtetőknél, hogy az oldal nem felel meg az előírásoknak. Hozzátette: köztük magyar és román nemzetiségű személyek is vannak. A Facebook egyébként üzenet küld annak, aki jelent egy visszaélést elkövető oldalt, amennyiben a panaszt megalapozottnak találják, és törlik. Dan Tanasă személyes közösségi fiókja egyébként továbbra is elérhető.

Sebastian Ghițăról egyeztetett Toader

Szerbiai látogatáson tartózkodott Tudorel Toader. Az igazságügyi miniszter többek között szerb hivatali kollégájával is találkozott, akivel a szökésben levő Sebastian Ghiță ügyéről is tárgyalt. Múlt héten a tárcavezető a téma kapcsán azt mondta, az általa vezetett minisztérium és a román bíróságok a lehető legrövidebb időn belül elküldték a szerb hatóságoknak a Ghiță kiadatása ügyében igényelt dokumentumokat. Sebastian Ghiță ellen több korrupciós ügyben is bűnvádi eljárás van folyamatban Romániában. A volt képviselő 2016 decemberében megszökött az országból, és Szerbiában fogták el tavaly áprilisban. A per, amelyen a román államtól érkezett kiadati kérélemlről döntenek, még folyamatban van.

Módosuló nemzetbiztonsági törvények

Újabb parlamenti különbizottság létesítését kezdeményezi a Szociáldemokrata Párt (PSD). A Liviu Dragnea pártelnök szerint vélhetően jövő héten megalakuló testület feladata a nemzetbiztonsági törvények módosítása lesz. Dragnea az alakulat országos politikai bizottságának ülését követően kifejtette, a PSD Gabriel Vlasce képviselőt és Claudiu Manda szenátort bízza meg a testület megalakításának koordinálásával.

Orbán Viktor Szabadkán

Orbán Viktor hétfőn Alekszandar Vucics szerb köztársasági elnökkel közösen adta át a felújított szabadkai zsinagógát. Egy tv-interjúban kiemelte, hogy ennek aktuális üzenete is van, hiszen ma Nyugat-Európában nem szoktak zsinagógákat vagy akár keresztény templomokat átadni, sőt inkább elbontják azokat, és zsidó közösségek gyakran menekülnek Izraelbe. A zsinagóga átadásnak tehát az is az üzenete, hogy „mi kitarunk amellelt az Európa mellett, amelynek az Ótestamentum is és az Újtestamentum is, a zsidóság és a kereszténység is a része”. A kiemelkedően jó magyar-szerb kapcsolatokkal összefüggésben rámutatott, hogy ez a két ország vezető politikusaik személyétől is függ, így például Alekszandar Vucicstól, ugyanakkor „van a levegőben egy hangulat, egy szerb-magyar egymásra utaltsági érzés”. Leszögezte, hogy a vajdasági gazdaságfejlesztési program az elmúlt nyolc év nagy büszkeségre okot adó programja. Amikor lehetőség volt arra, hogy az anyaország már gazdaságilag is támogassa a határon túliakat, akkor a vajdaságiak voltak az elsők, akik szinte kész programmal álltak elő – magyarázta.

Négy áldozatot követelt a terrortámadás

Fellángolt Franciaországban a belpolitikai vita a terrorizmus elleni küzdelemről a három nappal korábbi dzsihadista merényletsorozat miatt: Laurent Wauquiez, a jobbközép Köztársaságiak (LR) elnöke a titkoszolgálatok által a biztonságra veszélyesnek tartott emberek elzárását és a rendkívüli állapot visszaállítását, Manuel Valls volt szocialista miniszterelnök a szalafizmus betiltását, Marine Le Pen, a radikális jobboldali Nemzeti Front elnöke pedig a belügyminiszter lemondását követelte hétfőn. A négy áldozatot követelő pénteki iszlamista támadássorozatot elkövető, marokkói származású francia terrorista, Redouane Lakdim péntek délelőtt az otthona előtt először megállított egy gépkocsit, rálőtt a vezetőjére és portugál utasára, egyikük meghalt. Ezután a carcassonne-i kaszárnya közelében kocogó rendőrökre lőtt – egyiküket megsebesítette a vállán –, majd a közeli kisváros, Trebes szupermarketjébe hajtott, ahol túszoikat ejtett. Két embert megölt, majd a rendőrök közbelépésére a túsok többségét elengedte. Arnaud Beltrame, a csendőrség 45 éves alezredese önként vállalta, hogy a támadóval marad az utolsó tús elengedéséig, és később behalt sérüléseibe. Lakdim a hatóságok szerint magányos elkövető volt, aki kisebb bűncselekmények miatt ismert volt a rendőrség előtt, kapcsolata miatt 2016-ig megfigyelték, de nem tudtak radikalizálódásáról.

Gyilkos tűzvész Oroszországban

FOTÓ: TASZS

Bűnös hanyagság és gondatlanság miatt égett le a kemerovói üzletközpont – jelentette ki Vlagyimir Putyin orosz elnök a dél-szibériai városban a katasztrófa okairól és következményeiről kedden tartott tanácskozáson. A kemerovói megyei kormányzósg épülete előtt a TASZS hírügynökség szerint kedden több ezres tömeg gyűlt össze, amely Aman Tulejev, Kemerovo megye kormányzójának lemondását követelte, valamint azt, hogy a hatóságok közöljék az igazi adatokat a tragédiáról. A helyszínen rohamrendőröket vezényeltek. Putyin a találkozóan szemrehányást tett a város polgármesterének, Ilja Szeregyuknak, amiért az üzletközpontban 2016 óta nem tartottak tűzbiztonsági ellenőrzést. A városban kedden háromnapos gyász kezdődött, a régióban félárbócra eresztették az állami zászlókat, a szórakoztató rendezvényeket törölték. A városnapon tűzvésznek a kedd reggeli hivatalos összesítés szerint 64 halálos áldozata volt. A katasztrófa következtében több mint hatvanan megsérültek, közülük 15-en kórházi ápolásra szorultak. Eddig 25 holttestet – köztük 13 gyereket – sikerült azonosítani. A balesettel kapcsolatban öt embert vettek őrizetbe, akik az épület üzemeltetéséért és tűzrendészeti védelméért voltak felelősek.

Tömegesen kiutasított orosz diplomaták

Theresa May brit miniszterelnök szerint a történelemben még nem volt példa orosz hírszerzőtisztek olyan mértékű kollektív kiutasítására, mint amelyet Nagy-Britannia szövetségesei hétfőn bejelentettek válaszul az angliai Salisbury városában március elején idegméreggel elkövetett gyilkossági kísérletre, amelynek célpontja Szergej Szkripal egykori orosz-brit kettős ügynök és lánya, Julija Szkripal volt. May a londoni alsóház képviselőinek tartott hétfő délutáni tájékoztatóján elmondta: eddig 18 ország – köztük 15 EU-tagállam, valamint az Egyesült Államok, Kanada és Ukrajna – összesen több mint száz orosz hírszerző kiutasításáról döntött.

Ételszentelés Krisztus nevében

Húsvét alkalmából nemcsak a lelki, hanem a testi táplálék is közelebb visz a Megváltóhoz

Húsvétvasárnap reggel Csíkszeredában tartják a Kárpát-medence legnagyobb ételszentelését, ahol több ezren gyűlnek össze a Szabadság téren. Rendezett sorokban várják, hogy a római katolikus papok a díszes terítővel letakart kosarak eledelét megszenteljék. Darvas-Kozma József plébánossal elevenítjük fel az esemény főbb mozzanatait.

FOTÓ: SZIGETI VAJK ISTVÁN/ARCHÍV

Ételszentelés Csíkszereda központjában. A hagyományt a katolikus egyház a hetedik századig vezeti vissza

„Húsvét az ünnepek ünnepe, a család, a közösség, az egyház nagy ünnepe” – fogalmazott lapunknak Darvas-Kozma József pápai káplán, címzetes esperes, a csíkszeredai Szent Kereszt plébánia plébánosa, akivel az ünnep üzenetéről, az ezt megelőző böjtről és a húsvétvasárnapi ételszentelésről beszélgettünk.

Már az ószövetségi időkben is megvoltak az étkezési szabályok, a bányát keserű salátával és kovásztalan kenyérral fogyasztották. Az egyház, az újszövetségi Isten népe folytonossága az Ószövetségnek, mert Krisztusban teljesedtek be az ígéretek. Az egyház kezdetben átvette az ószövetségi liturgiát, így az utolsó vacsorán is a szertartás majdnem úgy zajlott, mint egy zsidó peszáh elfogyasztásakor. „A csodás kenyérszaporítás után az Úr megígérte, hogy örökké maradandó eledelt, azaz önmagát adja nekünk, az ő testét és véréit. Ez megtörtént az utolsó vacsorán: kenyérben és borban, szentségi módon adja önmagát nekünk. Ez volt az első szentmise. Elrendelte, hogy ezt cselekedjük az ő emlékezetére, ezért a misén úgy vagyunk jelen, mint az utolsó vacsorán vagy éppen a Golgotán. Felajánlásával Jézus maga mellé veszi az egyházat, átváltatásban adja önmagát nekünk és miénk lesz az eukarisztia vételében, vagy ahogy a protestáns testvéreink mondják, az úrvacsorá-

ban” – magyarázza a plébános az eukarisztia és az úrvacsora közös történetét.

A böjt nem fogyókúra, hanem a Jézus iránti szeretet jele

Az ételszentelést Darvas-Kozma József visszavezeti a hetedik századra, amikor a böjt végén megáldatták az eledelket, hogy az embereket mértékletességre neveljék. Ez mai napig él a Székelyföldön. A középkori böjt szigorú szabályokat írt elő, ezen a második vatikáni zsinat enyhített. A nagyböjt azzal kezdődött, hogy az edényeket kifózták lúgban. Volt, ahol különválasztották az évközi időszakban használt edényeket a nagyböjt időszakban használtaktól, hogy a cserépedények falába szívódott zsiradék se kerüljön bele a böjtös ételekbe. A csíkszeredai plébános felelevenítette, hogy annak idején édesanyja is egyszerű böjtös ételeket készített ebben az időszakban: aszalt szilvát, kukoricát, hagymás pityókát, túrós pulisztkát vagy sült hagymát. A böjtös ételek között fejedelmi édességnek számított a mákos lőnye és a lapótya: a kályha tetején kilapítva sütötték a tészta, cukros vízbe mártották, mákba forgatták, és egymásra rakták.

A böjt lényege, hogy szeretetből történjen. Ha megvonunk valamit magunktól, ha lemondunk valamiről, úgy tegyük, hogy ezzel segítsünk másokon, mert ez ad ér-

téket böjtünknek. „Én különböző böjti gyakorlatokat végeztem. Mostanában nem, mert az orvos nem ajánlja, de volt idő, hogy tizennégy napos böjtöt is tartottam, keserű teát ittam, naponta háromszor étkeztem: egy pálné pohárnyi búzát és rizst főztem meg, az volt a reggelim, ebédem és vacsorám. Megfigyeltem magamon, hogy milyen változáson esek át: fizikai, lelki és szel-

testileg megújultam. Ekkor értettem meg, hogy a remetéket, szerzeteseket miért keresték fel hajdanán az előkelő emberek, királyok, pápák, püspökök vagy nemes emberek tanácsot kérni. A böjt időszak után olyan világos látásra tettem szert, amit a nem böjtölő ember nem tapasztalhat meg” – fogalmaz Darvas-Kozma.

A második vatikáni zsinat után hamvazószerda és nagypéntek a szigorú böjt nap, a hívek nem fogyasztanak húst. Ez alól fel a gyerekek, a várandós és szoptató édesanyák, a nehéz munkát végzők, az utazók és a hatvan év fölötti emberek vannak felmentve. A plébános szerint a böjt nem fogyókúra, hanem Jézus iránti szeretetünket fejezzük ki. Böjtünket, önmegtagadásunkat, imánkat, jócselekedetünket ennek kell áthatnia.

A betiltott ételszentelés újjáéledése

A böjt végén és a húsvéti örömmel kezdődött húsvétvasárnap reggel az emberek megszenteltetik az ételeket. Előtte gyónnak, lelkileg is megtisztulnak, utána áldoznak és a mise végén a pap megszenteli a kosárban lévő eledelket. Szentmise után ezt fogyasztja el a család. Csíkszeredában reggel nyolc órától a Szabadság téren külön tartják az ételszentelést. „A nyolcvanas évek elején – még segédlelkész koromban – korán reggel, az első mise után a templom mellett járdán, valamint a fútcán és a mellékutcákban álltak az emberek, kettes sorokban, úgy mentünk végig megszentelni az ételeket. A nyolcvanas évek második felétől a hatalom ezt már nem engedélyezte, így a Szent Kereszt-templom cintermében, valamint a megépített deszkateplomban és körülötte kellett a kosarak tömkelegében járkálni és megál-

A hívek az előttük álló kosarakkal készülnek az eseményre. Nyolc, kilenc pap megy végig a sorok között, és szenteltvízzel meghinti a kosarak tartalmát. „Örvendek, hogy ebből egy ökumenikus igeliturgia lett, hiszen protestáns testvéreink is elhozzák az ételeiket, megáldatják, együtt imádkozunk. A végén a közösség együtt élénekli nemzeti imádságunkat és a székely himnuszt, és egy húsvéti ének alatt szétrébbennek a hívek” – meséli a plébános. Az esperes szerint mintegy hétezer ember vesz részt az eseményen: egy légi felvétel alapján számolták meg, hogy huszonnégy tömött sorban álltak az emberek kosaraikkal, soronként mintegy 350 lélek.

A keresztény kapcsolatok ápolása

A csíkszeredai Szabadság tér minden évben megtelik: sokan székelyruhát öltenek magukra, és nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is részt vesznek az eseményen, a kislányoknak külön kosaruk van. Hozzájuk külön szólnak a papok, megdicsérik őket, hisz ők azok, akik az eljövendő évtizedek ételszenteléseinél fognak fontos szerepet betölteni.

Darvas-Kozma József szerint az esemény hitvallás is: hiszünk Jézus Krisztusban, hisszük, hogy megváltott bennünket, de ugyanakkor a testvéri kapcsolatok, barátságok, a felekezeti hovatartozás fölötti keresztény kapcsolatok ápolása is egyben. „A román és a külföldi média mindig elismerően szól, hogy a székelyek milyen fegyelmezett sorokban állnak. Ezért is mondom, katonanemzet vagyunk és a katonanemzet múltjához méltóan igyekeznünk fegyelmezett legény, nem tolakodni. Ez is jól mutatja, húsvét az ünnepek ünnepe: a család, a közösség, az egyház ünnepe. Megtartó ereje van, mert itt a hitnek és a szeretetnek a forrása maga Jézus. És meg tapasztaljuk azt is, hogy ott ahol ketten vagy hárman összejönnek az ő nevében, ő is jelen van.”

Csató Adél Éva csíkszeredai édesanyja szerint húsvéti ételszenteléskor az otthonról hozott és ápolott hagyományait szeretnék továbbvinni és átadni gyermekeik számára. Ezzel a hagyománnyal a családi összejövetelek és találkozások fontosságára is hangsúlyt fektetnek. „Húsvét reggelén a család összes tagja részt vesz a reggeli ételszentelésen, majd a megszentelt kenyeret, tojást, sonkát, kalácsot gyermekeinkkel, testvéreinkkel, szüleinkkel közösen elfogyasztjuk. Ha befogadjuk lelkünkbe az ilyen nagy eseményeket és ezeket évről évre elmélyítjük, akkor sokkal intenzívebb kapcsolatba kerülünk mind a keresztény ünnepekkel, mint a család összetartó erejével” – fogalmazott lapunknak a csíkszeredai édesanyja.

PÉTER BEÁTA

A csíkszeredai Szabadság tér minden évben megtelik: sokan székelyruhát öltenek magukra, és nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is részt vesznek az eseményen, a kislányoknak külön kosaruk van.

lemi tisztulás megy végbe ilyenkor az emberben. A kezdeti szerzetesek, remeteközösségek már a negyedik században kemény böjtöt tartottak. A pálos rend történetét tanulmányozva tudom, hogy náluk, az évközi időben is egy héten egyszer, esetleg kétszer volt húseledel, máskor böjtös ételeket fogyasztottak” – fogalmaz vendéglátóm, aki szerint a böjt megtartásában a negyedik napig nehéz, ezután teljesen felszabadul az ember. Az ételek illata nem befolyásolja, és ezáltal szabad lesz.

„A tizennégy napos böjt alatt is végeztem feladataimat, igaz, tizenegy kilót fogytam. Eredménye is volt, mert szellemileg, lelkileg,

dani. 2004-ben, amikor a Szakszervezetek Művelődési Házában tartottuk az ünnepi szentmisénket, vasárnap reggel már a főtéren zajlott az ételszentelés. Ez olyan jól sikerült, hogy a következőkben már nem a délelőtti misék végén végeztük el a szentelést, hanem külön” – magyarázza az országos hírnevet szerzett csíkszeredai esemény történetét a plébános.

Az évről évre ismétlődő szertartás szerint Tamás József püspök végzi az igeliturgiát. Egy szentírási szakaszt, evangéliumot és rövid üzenetet intéz a hívekhez, majd következik az eledel megáldása és a könyörgés.

Sorsdöntő választás előtt

BORBÉLY ZSOLT ATTILA

Az anyaországi közéletben a politikai törésvonalaknak három szintjét különböztetném meg. Az első mindaz, ami a felszínen látható: egymásnak feszülnek a jobb- és baloldali pártok, liberálisok és konzervatívok, a 20. és 21. századi pártok. Nyilván mind a három elmentéppárral vannak problémák, maguk a megnevezések is csak a felszínt kapargatják, hiszen e megkülönböztetések rég idejét múltak. Pontosabban az első kettő idejét múlt, a harmadik erőltetett. Azt a Jobbik elnöke, Vona Gábor találta ki, s anynyi alapja van, hogy megkülönbözteti a 2000 előtt és után alakult pártokat. Más kérdés, hogy bármennyire is igyekszik, más rendezőelvet nem fog találni a két csoportban.

A nemzeti közösséghez való viszony már elmond valami érdemlegeset a politikai szervezetekről. A magyar közéletben az országot 1918-ban szétprédálta, magát polgári radikálisnak nevező, valójában dokumentált módon szabadkőműves irányítottságú politikai kommandóval jelent meg a vegyiszta nemzetellenesség, a nemzeti érdekek nem egyszerű figyelmen kívül hagyása, hanem azok módszeres aláásása. E politikai irányzat örökösai voltak az 1945 után egyre nagyobb hatalomra szertevő, majd szabályos diktatúrát bevezető kommunisták.

A Károlyi–Jászi féle örökség

Boross Péter találóan mutatott rá a kilencvenes évek közepén, hogy az akkor regnáló MSZP–SZDSZ koalíció lényegében lefedi az egykori állampártot, az MSZMP-t, s az SZDSZ képviseli az MSZMP-n belüli egykori Aczél-szárnyat. (Tegyük hozzá, hogy a Kádár rendszer kulturális életének teljhatalmú ura sokkal nagyvonalúbb volt, mint szellemi utódai. Aczél György nem kívánta a magyar nemzeti gondolkodást gyökerestül kiirtani, ellentétben az SZDSZ-szel. Megelégedett azzal, hogy generációk sora az ő történelemhamisításuk jegyében nőtt fel, de nem törekedett a népi-nemzeti szellemi irányzat teljes ellehetetlenítésére.)

A gyászos emlékü SZDSZ, amely egyébként nyíltan is felvállalta a Károlyi–Jászi féle szellemi-politikai örökséget, az ideológiai alapú nemzetellenességet képviselte. Nekik vörös posztó volt minden, ami a nemzeti érdekeket szolgálta: a kollektív jogok, az autonómia, a státustörvény, a kettős állampolgárság, az egészséges nemzeti öntudat ápolása. A Szent Korona hol micisapka, hol tökfödő volt a retorikájukban, a Szent Jobb tetemcáfat, a magyar történelem pedig „té-

ves döntések terepe”. Tipikus képviselőjük Bauer Tamás, aki belső kényszert érez, hogy azt bizonygassa különféle nyilvános fórumokon: Trianon igazságos volt.

A nemzeti és nemzetellenes politikai erők közötti szemléleti árok 2010 után sem esett egybe a kormány és az ellenzék közötti törésvonalal. Egyrészt a kormányoldalon mindmáig jelen vannak az SZDSZ-es erők (értékes adalék ehhez a témához, hogy a kulturális finanszírozás terén még mindig masszívan jelen vannak a balliberálisok, a különbség csak annyi, hogy valamicske most már jut a nemzeti oldalnak is). Másrészt 2016-ig az ellenzéki Jobbik kisebb-nagyobb hibákkal és következetlenségekkel, de alapvetően nemzeti politikát folytatott.

Végül a harmadik, lényegi törésvonalasint a globális háttérhatalomhoz való viszony. Nyilván van átfedés illetve ok-okozati összefüggés az előző törésvonal és e között, hiszen az, akit nem érdekel a nemzet sorsa vagy egyenesen károsnak tartja a társadalom egészséges, szerves kötődését saját nemzeti kultúrájához, sőt, azt felszámolandó csökevénynek tartja, az könnyebben szegődik el a „pusztító világerő” szolgálatába.

Harcban a globális háttérhatalommal

A migránsválság kirobbanásáig azt láttuk, hogy az eszmeileg-ideológiailag inkább a baloldalhoz sorolható, nemzeti szempontból nehezen kategorizálható LMP a globalista térfoglalás egyik legjelentősebb manővere, az EU és az

Egyesült Államok közötti szabadkereskedelmi egyezmény ügyében sokkal karakteresebb hangot ütött meg, mint a Fidesz. Itt ugyanis az atlantisták inkább elfogadók voltak e szörnyemegállapodással szemben, amely lehetővé tenné, hogy az amerikai nagyvállalatok a maguk által uralt különbíró-ságokon pereljék a saját polgárait védő európai országokat az elmaradt haszonért. Hogy a Fidesz akkor csak taktikából vagy beletörődésből – netán egy nagyobb játszma részeként értékelve a kérdést – mutatott engedékenységet a TTIP-ügyben, azt nem tudni. De tény, hogy e kérdésben a következő ellenzéssel a Jobbik és az LMP került egy oldalra a többi párttal szemben.

Mára a kép jelentősen változott. Az LMP legfelkészültebb politikusa, Schiffer András – akinek több megnyilvánulása okozott kellemes meglepetést a nemzeti oldalon –, távozott a párt éléről. Utóda, Széll Bernadett már nem képviseli az LMP korábbi korrekt álláspontját, miszerint a párt nem működik együtt a kommunista utódpártokkal.

A másik oldalról a Jobbik lényegében belesimult a globalista egységfrontba. Előbb a bérunió maszlagával sugallta a választópolgároknak, hogy Brüsszel nem ellenség, hanem szövetséges abban, hogy igazságosabbá tegyék az unió belüli béreket. A párt nyilván arra épített ezzel, hogy az emberek nagy része nem fogja fel: a piacgazdaság és a nemzetállami demokrácia jogi keretei között a bérunió totális képtelenség. És a meg-

valósítására tett kísérlet is csak azt eredményezheti, hogy kompetenciákat vonnak el a tagállamoktól, csökkentve ezzel azoknak megmaradt szuverenitását. Ezen túl a Jobbik Magyarországnak az euróvezetethez való csatlakozását veti fel, ami ismét csak a gazdasági szuverenitás csökkenését vonná maga után. De ennél is rosszabb, amikor azt állítja, hogy a kormány ellenségképet gyárt Sorosból. Miközben a vak is látja, hogy a nemzetállamok felszámolására nyíltan

Nemzeti töltet: mackósajtban a brummogás

Mindebből következik az április 8-i választás tétje is. A választási kampányban a pártok kommunikációjának tekintélyes része valótlanság, sikerpropaganda, szemfényvesztés. De amikor Orbán Viktor arra szűkíti a választás tétjét, hogy globalista bábormány lesz-e Magyarország élén vagy nemzeti kormány, akkor a lényegre tapint. Mint ahogy akkor is, amikor

A Fidesznek nem a Jobbik az alternatívája, mint ahogy ezt Vona Gábor próbálta beállítani, hanem a tartós kormányválság, amint azt Gyurcsány Ferenc elismerte.

törekvő, a migrációt több szálon támogató Soros nem ellenségkép, hanem ellenség. Hatalmas, befolyásos és veszélyes. Olyannyira, hogy még az izraeli kormány sem nézi jó szemmel a tevékenységét, ugyanis annyi következetesség van Sorosban, hogy nemcsak az európai, hanem a zsidó nemzetállamnak is árt. Épp ezért abszurd a balliberálisok rágalma, miszerint a Soros-ellenes kampány burkolt antiszemitizmus lenne.

Ma a globális háttérhatalom legfőbb és legkártékonyabb törekvésével, a migrációval és Európa muszlimizálásával szemben a Fidesz képviseli a leghatározottabb, legkövetkezetesebb jogi, valamint politikai érvekkel leginkább aládúcolt ellenállást nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában.

ugyannezen összefüggésrendszerben rámutat: a választás tétje a lét vagy nemlét, az, hogy Magyarország meg tud-e maradni magyar országnak. Ebben semmi túlzás nincs. Lehet a Fidesznek bármennyi hibája és mulasztása, a Jobbik balra tolódásával az egyetlen olyan erő maradt, amelyre a nemzetben gondolkodó ember a voksát adhatja.

A Fidesznek nem a Jobbik az alternatívája, mint ahogy ezt Vona Gábor a legutóbbi időkig próbálta beállítani, hanem a tartós kormányválság, amint azt Gyurcsány Ferenc egy őszinte pillanatában elismerte. Ha valamilyen különös balszerencse folytán az ellenzéknek sikerülne 50 százalék alá nyomnia, és minden ellenzéki párt következetes marad a Fidesz-ellenességben – amire egyébként jó esély van –, akkor tartós káosz és újabb választás várható. Ha pedig összeáll egy működőképes kormány az ellenzéki pártokból, akkor abban a nemzeti töltet anynyi sem lesz, mint mackósajtban a brummogás.

A kilátások szerencsére kedvezőek. Gyurcsány beviszkizve ült le tárgyalni, ezt Vágó Gábor az LMP részéről tette közzhírré, Gyurcsányék perrel fenyegetőztek, Vágó elnézést kért. A Jobbik és az LMP egy benzinkútnál szervezett csúcstalálkozót. Mindez a Monthy Python világát idézi. Elvben nem elképzelhetetlen, hogy sikerül az ellenzéknek a koordinált jelöltállítás, és április 8-án valóra válik az, aminek lehetőségét Orbán Viktor is felvetette március 15-i beszédében a Kossuth téren, vagyis hogy mind a 106 egyéni kerületben egy nemzeti jelölt és egy Soros-jelölt mérkőzik majd meg.

Ez esetben sincs veszve minden, hiszen a szavazók nem programozható automaták és az átszavazás a Jobbik, illetve az MSZP–DK oldaláról csak részben fog működni. Mindazonáltal ebben az esetben nem kizárt a kormánybuktatás. Ennél azonban sokkal valószínűbb, hogy ez a szedett-vedett, jövőkép és stratégia nélküli, épkezláb programot és hiteles miniszterelnök-jelöltet kiállítani képtelen ellenzéki társaság nagyobbat bukik, mint négy esztendővel ezelőtt.

Amit a szavazásról tudni kell

Április 8-án több mint nyolcmillió választópolgár szavazhat az országgyűlési képviselők választásán. A választók voksait több mint tízezer magyarországi szavazókörben és 118 külképviseleten személyesen adhatják le, a magyarországi lakóhellyel nem rendelkezők pedig levélben szavazhatnak.

Az országgyűlési képviselők választása egyfordulós. A választópolgároknak két szavazatuk van: voksolhatnak arra, kit szeretnének az egyéni választókerületükben (ebből 106 van) képviselőnek, a másik íven pedig arról dönthetnek, hogy melyik pártot támogatják.

Az áprilisi országgyűlési választáson a külföldön tartózkodó választópolgárok Magyarország 118 külképviseletén (nagykövetségen, főkonzulátuson) akkor szavazhatnak, ha a helyi jegyzőnél március 31-én 16 óráig jelentkeznek a külképviseleti névjegyzékbe, amit levélben vagy interneten keresztül is megtehetnek. A külképviseleten szavazók is a magyarországi szavazás napján adhatják le szavazatukat. Az a választópolgár, aki a szavazás napján nem tartózkodik lakóhelyén, de Magyarország egy másik településén élni akar választójogával, átjelentkezéssel szavazhat. Az átjelentkezést április 6-án 16 óráig lehet kérni a lakóhely szerinti település jegyzőjétől.

Az április 8-ai választáson az országos pártlistára levélben szavazhat az a magyarországi lakóhellyel nem rendelkező magyar állampolgár is, aki március 24. délutánig kérte felvételét a névjegyzékbe. Eddig már több mint 375 ezer külföldi magyart vettek fel a központi névjegyzékbe. Négy évvel ezelőtt 193 ezren voltak jogosultak levélben szavazni.

A már regisztrált levélben szavazóknak a Nemzeti Választási Iroda ezen a héten kezdte el postázni a szavazási levélcsomagot, amelyben megtalálják a

FOTÓ: MTI

Több mint 375 ezer külföldi magyart vettek fel a névjegyzékbe

szavazólapot, a választó azonosításához szükséges nyilatkozatot, a kitöltési útmutatót, valamint egy kisebb borítékot a szavazatnak, egy nagyobbat pedig ennek a kisebb borítékban és a nyilatkozatnak. Azok a választók, akik kérték, hogy személyesen vehessék át a szavazási levélcsomagjukat a kijelölt külképviseleten, ezt már megtehetik.

„Nem segít az üzengetés és botránykeltés”

Szijjártó Péter a katolikus iskoláról, a gyorsvasútról és a Romániára nehezedő brüsszeli nyomásról

Vannak még olyan törvényhozási, illetve jogi eljárások, amelyek magukban hordozzák a siker reményét a marosvásárhelyi katolikus gimnázium újraalapításának ügyében – jelentette ki a lapcsaládunknak adott interjúban Szijjártó Péter.

– Megszületett a jogszabály a román parlamentben a marosvásárhelyi katolikus iskola újraalapításáról, de azt az alkotmánybíróság az alaptörvénnyel ellentétesen minősítette. Az ügy korábban feszültséget keltett a magyar–román államközi kapcsolatokban is. A bukaresti taláros testület döntése után van-e még mozgásteret a diplomáciának?

– Ebben a kérdésben én a párbeszédben hiszek, ugyanis ebben az ügyben nagyon magas rangú személyes ígérettel rendelkezünk, a román Szociáldemokrata Párt (PSD) vezetője részéről. Liviu Dragnea házelnök megígérte Orbán Viktor miniszterelnöknek, hogy ezt a kérdést megnyugtatóan rendezni fogják. A PSD elnöke eddig meg is tett mindent annak érdekében, hogy tartsa az ígéretét. A parlament mindkét háza megszavazta azt a törvényt, amely révén újra lehetne alapítani a marosvásárhelyi katolikus iskolát. Az ellenzéki pártok kezdeményezése alapján azonban az alkotmánybíróság behúzta a féket. Ha most nekiállnánk üzengetni és botrányt kelteni, az semmiképpen sem segítene a helyzeten. Vannak még olyan törvényhozási, illetve jogi eljárások, amelyek magukban hordozzák a siker reményét. Ilyen például az RMDSZ által kezdeményezett oktatási törvénymódosítás vagy a helyi önkormányzati kezdeményezés, amelyek alapján ezt az ügyet meg lehet oldani. Mivel eddig azt tapasztaltuk, hogy Liviu Dragnea komolyan veszi az adott szavát, és azt teljesíteni is akarja, a párbeszéd fenntartása most a legfontosabb.

– A Budapest–Kolozsvar-gyorsvasút megépítésének terve óriási meglepetést keltett. Itt, Erdélyben, Romániában, ahol az infrastrukturális fejlesztések csigatempóban haladnak, egy ilyen elképzelés a tudományos-fantasztikus kategóriába tartozik. Min múlik ennek a projektnek a megvalósulása, s mikor lehet belőle valóság?

– Hozzá kell szoknunk ahhoz, hogy minden nagyszabású tervet megmosolyognak a kishitűek, azok, akik a kudarcokhoz vannak hozzászokva. Aztán az élet mindig bizonyítja, hogy ha nem rendelkezünk nagy tervekkel, akkor nagyon csúnyán lemaradunk abban a globális versenyben, amely a világban zajlik.

Ha ránézünk Európa térképére, akkor azt látjuk, hogy az infrastrukturális fejlettség tekintetében a közép-európai térség rendkívüli módon lemaradt Nyugat-Európaéhoz képest. Ha meg-

dapest–Pozsony–Brno–Krakkó–Varsó-gyorsvasutat jelent majd. Nekünk az az érdekünk – részben az itteni magyarság, részben pedig a magyar–román kapcsolatok szorosossága miatt –, hogy ennek a vasútvonalnak a része legyen Románia is. Ez oly módon érhető el, ha Budapest és Kolozsvar között építünk egy szakaszt, amely a románok szándéka szerint egészen Bukarestig tart. Ez számunkra természetesen jó hír. A magyar kormány egymilliárd forintnyi költségvetési forrást jóváhagyott a megvalósíthatósági tanulmány el-

pontja ebben az ellentmondásos vitában?

– Mi a szuverenitás elidegeníthetetlen részének tartjuk, hogy egy ország saját maga határozza meg az igazságügyi és igazságszolgáltatási rendszerének szerkezetét. Látjuk, hogy Romániában is óriási nyomás van kívülről minden ehhez köthető ügyben. Nekünk az érdekünk az, hogy Romániában stabilitás és nyugalom legyen, hiszen jelentős magyar nemzeti közösség él itt, és számára is fontos a kiszámíthatóság. Mi mindig tiszteletben tartottuk és tisztelet-

szágé pedig szinte azonos. A külső határok védelmében és a nemzeti szuverenitás megtartásában teljes az egyetértés a V4-ek között. Mi magyarok soha nem fogjuk feladni azt a jogunkat, hogy mi magunk dönthessük el, kikkel akarunk együtt élni Magyarország területén és kikkel nem. Nem fogjuk feladni azt a jogunkat és kötelezettségünket, hogy megvédjük az országunk határait. Az az ország, amelyik nem tudja megvédeni a határait, nem ország többé. Jelenleg nagyon komoly harc zajlik a nemzetközi szinten ar-

FOTÓ: MTI

Szijjártó Péter külügyminiszter szerint Liviu Dragnea komolyan veszi az adott szavát, és azt teljesíteni is akarja

nézzük az autópályák és a gyorsvasutak hálózatának sűrűségét a nyugat-, illetve a kelet-európai térség között, akkor óriási különbségeket észlelünk. Ennek történelmi okai vannak, hiszen ez a térség hosszú ideig diktatúra, elnyomás alatt állt, ahol lehetetlenek voltak a nyugatiakhoz hasonló fejlesztések. Ezért nekünk most gyorsabb léptékben kell fejleszteni annak érdekében, hogy behozzuk a lemaradásunkat. A Budapest és Kolozsvar közötti gyorsvasút építése az egész térség fejlesztése szempontjából lényeges, ugyanis ebben a régióban nincsen a nyugat-európai sztenderdek szerinti gyorsvasútnak minősíthető pálya.

A visegrádi országok abban maradtak, hogy megkezdik egy olyan gyorsvasúthálózat építését, amelyben mind a négy ország érintett. Ez minden valószínűség szerint Bu-

készítésére, ami bizonyítja a szándék komolyságát. Továbbá folyamatosan tájékoztatjuk a román kormányt ebben a kérdésben, két hete pedig személyesen tárgyaltam erről a román közlekedési miniszterrel. Ha komolyan gondoljuk a közép-európai fejlesztési programjainkat, akkor azok gyorsvasutak nélkül nem elképzelhetők.

ben is tartjuk a román kormány szuverén jogát arra, hogy döntéseket hozzon, vagy döntéseket készítsen elő a saját igazságügyi rendszerével kapcsolatban.

– Magyarország most éppen az ENSZ-ben foglalt el kurucos álláspontot a migráció ügyében. Románia, álta-

Nekünk az az érdekünk, hogy Romániában stabilitás és nyugalom legyen, hiszen jelentős magyar nemzeti közösség él itt, és nekik is fontos a kiszámíthatóság.

– Bár nem olyan hevesen, mint Lengyelországot, de Romániát is egyre többet támadják Brüsszelből az igazságszolgáltatási reform miatt. Uniós tagállamként Magyarországnak mi az állás-

lában a közép-kelet-európai térség országai mennyire mozognak egyszerre Budapesttel ebben a témakörben?
– A közép-európai országok álláspontja ebben a kérdésben nagyon hasonló, a visegrádi négy or-

ról, hogy a migráció alapvető jog-e. Hát nem az. A biztonsághoz való jog viszont alapvető emberi jog. Ezért mi visszautasítjuk, és felháborítónak tartjuk, hogy Európában egyes vezetők a migránsok jogait fontosabbnak tartják, mint az európai – köztük a magyar emberek – jogát a biztonságos élethez. A migráció egyértelműen terrorveszélyt és biztonsági kockázatot jelent, márpedig az európai embereknek joguk van ahhoz, hogy terrorfenyegetéstől mentesen éljenek az otthonaikban. Harcolni fogunk az ENSZ-ben azért, hogy a globális migrációs csomagot csak akkor fogadják el, ha az a magyar kormány tizenkét pontját tartalmazza. Erről szerdán ismételt tájékoztattam az ENSZ közgyűlésének elnökét, Miroslav Lajcákot Pozsonyban.

PATAKY ISTVÁN

Precíziós mezőgazdaság a 21. században

Budapesten tartották meg a Prega 2018 Precíziós Gazdálkodási és Agrárinformatikai Konferenciát és Kiállítást. Az Erdélyi Magyar Gazdák Egyesületeinek Szövetségét (EMGESZ) Tiboldi László, a székelyföldi régió vezetője képviselte. Vele beszélgettünk a konferencián szerzett tapasztalatairól.

FORRÁS: AGRÁRINFÓ.HU

A precíziós gazdálkodás szerves része a drónok használata is

– A rendezvény fő célja megismertetni a gazdákkal azokat a lehetőségeket, amelyek a digitalizálódó mezőgazdaság eredményeit mutatják be. Milyen területeken tudnánk ezt Erdélyben alkalmazni?

– A legmodernebb technológiákat ma már a mezőgazdaság valamennyi ágazatában alkalmazzák. A budapesti konferencia éppen ezekről nyújtott szerteágazó látófelületet, mintegy bizonyossággá vált, hogy ezek bevezetése nélkül hosszabb távon egyetlen régió sem lehet versenyképes a globális váló mezőgazdasági termelés-

ben. A szántóföldi növénytermesztéstől az intenzív kertészeti tevékenységeken át az állattenyésztésig igen széles az a skála, ahol a precíziós gazdálkodás fontos szerepet játszik a versenyképes mezőgazdasági termelésben. A precíziós termelés a növénytermesztésen belül például azt jelenti, hogy számítógépes nyilvántartás alapján lehetőség van a helyspecifikus növénytermesztés bevezetésére: kialakítják a művelési zónákat, ezt követi a precíziós mintázás és a labor, a táblán belüli differenciált talajjavítás és a tápanyag-kijuttatás. A korszerű növénytermesztés lehetővé teszi nemcsak a dif-

ferenciált növényvédelmet, hanem a differenciált tőszám használatát is. Ez a komplex munka magába foglalja a gyomszabályozást: a precíziós gyomirtással a peszticidhasználat fele is megtakarítható. A rendszer lényege, hogy ezeket az adatokat számítógépes programokban dolgozzák fel. Mindez persze nem kis összegbe kerül, de a szakemberek kutatásai bizonyítják: a gyakorlatban is megvalósítható eljárások a helyspecifikus szántóföldi gazdálkodásban hamar megtérülnek. Egyrészt magasabbak a hektárhozamok, másrészt kevesebb vegyszer és gépi erő szükséges.

– A gazdák már használják ezeket a bonyolultnak tetsző megoldásokat?

– A szekció-előadásokat rendszerint gazdálkodói tapasztalatok zárták. Farkas László gazdálkodó például az elmúlt 15 év precíziós gazdálkodási tapasztalatairól számolt be. Agrárvállalkozása 15 évvel ezelőtt vásárolta meg az első precíziós kijuttatásra alkalmas gépeket. De ez önmagában nem lett volna elégséges, ha nem veszi fel a kapcsolatot olyan szakemberekkel, akiknek volt elképzelésük és szaktanácsuk a differenciált kijuttatásra. Felismerték, hogy ez hatékony és környezettudatos megoldás a szántóföldi növénytermesztésben. A gazda arról beszélt, hogy beruházása megérte, és ma már el sem tudná képzelni hagyományos módon a szántóföldi termelést.

– Mennyire használhatók ezek a módszerek az állattenyésztésben?

– Teljes mértékben használhatók, hiszen a kis- vagy nagyüzemi keretek között, az istállóban történő állattartás teljes gépesítésére már régóta lehetőség van, mindez elsősorban szakértelem és befektetés kérdése. Számos előadás hangzott el erről is. Kiemelném dr. Halas Veronikának, a Kaposvári Egyetem docensének az előadását a precíziós takarmányozásról. A magyarországi szakember arról beszélt, mekkora szerepe van a szakszerű takarmányozásnak, hiszen az állattermék-előállítás költségeinek a hetven százalékát a takarmányok teszik ki. Az állattenyésztésben tehát a precí-

ziós takarmányozás nagy megteremtést jelent. Ehhez mindennek előtt azok az eszközök szükségesek, amelyekkel meghatározhatjuk az állatállomány pontos táplálóanyag-igényét. Ha ezzel tisztában van a gazda, akkor nemcsak hiányos takarmányozás előzhető meg, hanem a pazarlás is.

– Egy nyugati ország tehenése például teljesen más módszerekkel dolgozik, mint az erdélyi. Elérhetjük mi azt a szintet?

– Látni kell, hogy ma már az állattenyésztés is a globális verseny része, és csak azok tudnak talpon maradni, akik hajlandók fejleszteni. Jól megvilágítja ezt a követelményt többek között Gesler Péter állatorvos előadása, aki olyan innovatív precíziós rendszert mutatott be, amelynek alkalmazásával a szarvasmarha-állomány egészségi állapota, viselkedése, jóléte folyamatosan monitorizálható. Mint a szakember fogalmazott, ezáltal olyan kulcsfontosságú információk nyerhetők, amelyek ismeretében a gazda jelentősen növelheti a tejtermelés hatékonyságát. Gesler szerint az egy százalékos termelési hatékonyság-növekedés esetén a beruházási költség ötszörösen térül meg. Ezek a módszerek nyilván nem egyik napról a másikra fognak nálunk elterjedni, de az ilyen konferenciák tanulsága éppen az, hogy azok a gazdaközösségek lesznek sikeresek, amelyek hamarabb tudnak ilyen irányba lépni.

KISRÉTI ZSOMBOR

Gyergyószéki Mézlovagrend: mézet a termelőtől kell vásárolni

A gyergyói méhészek életében történelmi pillanatnak számít a Gyergyószéki Mézlovagrend megalapítása és a tíz egyesületi tag ünnepélyes lovaglás útja. A mintegy két éve újraalakított Gyergyószentmiklósi Méhészegyesület hozta létre a mézlovagrendet. A háromszéki, udvarhelyszéki és csíkszéki lovagrendek megalakulását követően a gyergyói egyesület is szükségesnek érezte a méhészek összefogását és a méz népszerűsítését célzó lovagrend megalapítását. Az alakuló- és avatóünnepségen Hobaj József, a méhészegyesület vezetője köszöntötte a meghívottakat, és foglalta össze az elmúlt több mint másfél éves tevékenységüket.

Dombay István, a Csiky-kertben működő Babeş-Bolyai Tudományegyetem gyergyószentmiklósi kihelyezett tagozatának igazgatója házigazdaként szökött a résztvevőkhöz, és a lovagrendek fontosságát emelte ki. Nagy Zoltán, Gyergyószentmiklós polgármes-

tere az értékek megőrzésére és továbbadására hívta fel a figyelmet történelmi pillanatként nevezve az eseményt. Mint mondta, a lovagrend által képviselt hitvallás elengedhetetlen, hisz célja az értékmegtartás. A városvezető mindezek mellett hangsúlyozta, köszönet illeti a gyergyói mézlovagokat a vállalásukért, akiknek ettől a pillanattól kezdve küldetésük is van. „Legyenek partnerek az itthon maradásban, az értékeremtésben” – mondta.

A Hargita Megyei Tanács képviselőjében Barti Tihamér alelnök szökött az egybegyűltekhez, a megyei önkormányzat támogatásáról biztosítva az újonnan alapított lovagrendet. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület elnöke, Bross Péter pedig a méhészeti tevékenységről tartott szakmai előadást, melynek zárásaként üzenetét is megfogalmazta: mézet a termelőtől vásároljanak!

Az amfiteátrum kicsinek bizonyult az eseményhez, így a tu-

lajdonképpen lovaglás útja ünnepélyesen megáldották. Sajgó Balázs, a Szent István plébánia lelképásztora szólította imára a jelenlévőket. Rácz László méhészt felolvasta a tíz mézlovag személyre szóló méltatását. Az esküdtel után Magyarország mézkiroványója, Balla Nóra ütötte lovagga a gyergyói méhészeket, akik saját himnuszuk éneklésével köszöntöttek a jelenlévőket.

Gyergyószéki mézlovagok lettek: Márton Tihamér nagymester, Kastal László, Tinka Kálmán, Hobaj József, Főrika Csaba, Bartha Zsolt, Balla Tibor, Mezei Attila, Ferencz Kova Dénes és Ferencz Csaba. Az esemény ünnepi hangulatát emelte a ditrói gyerekek éneke, illetve a gyergyószentmiklósi Vaskertes iskola diákjainak hangszeres fellépése Máyer Róbert zetanánár vezetésével.

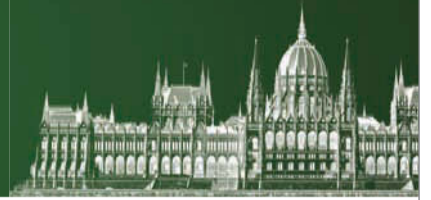

FOTÓ: BARICZ TAMÁS IMOLA

Gyergyószentmiklóson a termelőket mézlovagga ütük

BARICZ TAMÁS IMOLA

Tájékoztató a magyar országgyűlési választásról a Romániában élő magyar állampolgárok részére

I. A MAGYARORSZÁGI LAKCÍMMEL NEM RENDELKEZŐ MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROKNAK

– amennyiben élni szeretnének szavazati jogukkal, kérniük kell a központi (választói) névjegyzékbe történő felvételüket.

A névjegyzékbe vételi – regisztrációs – kérelemnek legkésőbb 2018. március 24-én 16 óráig kell beérkeznie a Nemzeti Választási Irodához.

Aki korábban már kérte a felvételét a névjegyzékbe, annak nem kell újra regisztrálnia!

A kérelem előterjeszhető elektronikusan a www.valasztas.hu weboldalon, megküldhető postai úton (Nemzeti Választási Iroda, Budapest 1854, Magyarország). A nyomtatvány kitöltéséhez segítség kérhető Magyarország romániai külképviseletein (Csíkszereda, Kolozsvár, Bukarest) is.

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező magyar állampolgárok a névjegyzékbe vételt követően levélben szavazhatnak. A választópolgárnak a névjegyzékbe vételi kérelemben kell nyilatkoznia arról, hogy hová kéri a szavazási levélcsomag kézbesítését. A szavazási levélcsomag kézbesítése kérhető saját postacímre, Magyarország romániai külképviseleteire (Csíkszereda, Kolozsvár, Bukarest), vagy Magyarországon a kijelölt települések polgármesteri hivatalában működő helyi választási irodába.

A szavazási levélcsomag kizárólag a választópolgár által a névjegyzékbe vételi kérelemben előzetesen kiválasztott módon vehető át:

személyesen	a kérelemben megjelölt magyar külképviseleten (Csíkszereda, Kolozsvár)	március 26. és április 7. között munkanapokon, továbbá március 30-án (nagy-pénteken), valamint március 31-én (szombaton) és április 7-én (szombaton): 6.00-tól 22.00 óráig, április 6-án 6.00-tól 24.00 óráig
személyesen	kérelemben megadott - erre kijelölt - magyarországi településen, a polgármesteri hivatalban működő helyi választási irodában	március 26. és április 6. között munkanapokon ügyfélfogadási időben
saját postacímen	ez esetben a Nemzeti Választási Iroda postai úton küldi meg a szavazási levélcsomagot a kérelemben megjelölt címre	

A szavazási levélcsomag személyes átvétele során a választópolgár személyazonosságát érvényes magyar, vagy román személyazonosító igazolvánnyal, útlevelemmel vagy vezetői engedéllyel köteles igazolni. Amennyiben a román személyazonosító okmányon és az átvételi jegyzéken szereplő személyes adatok eltérnek, úgy az eltérés tisztázása érdekében további dokumentumok (lakcímkártya, honosítási okirat) bemutatása válhat szükségessé.

A szavazatot tartalmazó válaszboríték leadása történhet:

Magyarország bármelyik külképviseletén	Csíkszeredában és Kolozsváron, március 26. és április 7. között munkanapokon, továbbá március 30-án (nagy-pénteken), valamint március 31-én (szombaton) és április 7-én (szombaton): 6.00-tól 22.00 óráig, április 6-án 6.00-tól 24.00 óráig.
Magyarországon az országgyűlési választókerületek székhelyein működő polgármesteri hivatalokban, valamint Magyarország bármelyik külképviseletén	április 8-án 6 és 19 óra között, a szavazás ideje alatt
postai úton a Nemzeti Választási Irodának címezve (Budapest 1855, Magyarország)	úgy, hogy a levél legkésőbb április 7-én éjfélig beérkezzen a Nemzeti Választási Irodához

II. A MAGYARORSZÁGI LAKCÍMMEL RENDELKEZŐ MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK

személyesen szavazhatnak a magyarországi lakóhelyük szerint kijelölt szavazókörben.

Ha a szavazás napján külföldön tartózkodna, és Magyarország valamelyik külképviseletén szeretnének szavazni, legkésőbb 2018. március 31-én 16 óráig kérniük kell a külképviseleti névjegyzékbe vételt a www.valasztas.hu oldalon keresztül. A magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok, akik jelentkeztek a külképviseleti szavazásra, a kiválasztott külképviseleten 2018. április 8-án, vasárnap (6 és 19 óra között) adhatják le szavazatukat kizárólag személyesen, a külképviseleten kijelölt szavazóhelyiségben. A szavazás feltétele, hogy személyazonosságukat igazolják a következő, magyar hatóság által kiállított érvényes igazolványok valamelyikének bemutatásával: személyazonosító igazolvány, útlevelemmel vagy vezetői engedéllyel.

Fűszernövény áruházaknak

Vitus Csaba györgyfalvi agrárvállalkozó szerint nagy mennyiséget és jó minőségű árut érdemes termelni

Két áruházlánc legfontosabb erdélyi fűszernövény-beszállítójaként a györgyfalvi Vitus Csaba évi rendszerességgel bővülő farmján fólia alatti növénytermesztéssel foglalkozik. Azt tartja, az ember csak akkor lehet sikeres, ha mindenben alkalmazkodik a piac elvárásaihoz.

Négy fóliaház áll a györgyfalvi telken, a legutolsó berendezését éppen most készítik. A fémasztalokat helyi munkások szerelik össze, és még az igazi tavasz beköszönése előtt benépesítik műanyagcserepekbe ültetett fűszernövény-dugványokkal. Vitus Csabáék farmján most indul a hajrá, hiszen a késő őszi tartó szezon a jövedelmező. Télen is üzemeltetnek fóliaházat, de a vidékünkön nagyon magas fűtés-költség miatt ez csak arra jó, hogy az áruházakkal fenntartott éves szerződés ne csorbuljon. Ilyenkor a kevésbé hőigényes citromfű, kakukkfű, menta vagy petrezselyem zöldjét kínálják, a téli ráfizetést pedig a tavasztól kezdődő zsálya és bazsalikom idénye billenti át nyereségbe.

Kifizető áruházi együttműködés

Az egyik meglehetősen asztalán fóliába csomagolt, szépen fejlett kakukkfűvek várnak szállításra a Kaufland Torda közeli erdélyi elosztóraktárába. Vendéglátóm szerint a közelség a nagy előnyük, mert az Olaszországból és Magyarországról érkező áru – a hosszas szállítás és tárolás miatt – óhatatlanul gyengébb minőségű lesz. A hazai vásárlói elvárások változásával az áruházak előnyben részesítik a helyben megtermelt friss árut, a Kaufland áruházlánc pedig az átlagosnál is nagyobb mértékben támogatja ezt. Gondot jelent, hogy a hazai termelők közül kevesen képesek mennyiségben és minőségben is megfelelni az elvárásnak, kevés a primört termesztő nagyobb farm vagy az olyan gazdatársulás, ahol a termelők közösen értékesítik a friss zöldséget és gyümölcsöt. Bukarest környékén alakultak ki ilyen farmok, így ma ezek uralják a romániai primörpiacot.

Vitus Csaba szerint minden kertészeti területen – a fűszer- és gyógynövénytermesztésben is – labdába lehet rúgni, és előnyös szerződést lehet kialakítani az áruházakkal, ha a termelő komoly, és biztosítani tudja a vele szemben támasztott elvárásokat. A 2016-tól áruházlánci beszállítójaként működő fűszernövény-termesztő vállalkozása viszonylag könnyen bejutott a Kaufland és Lidl üzleteibe. Igaz, egyik áruházlánc sem fizetett többet a külföldről behozott növények áránál, amivel csak úgy tudtak lépést tartani, ha nagy mennyiséget, mintegy kétszáz ezer cserepet értékesítenek évente.

Gyakorlati tudás öndidakta módon

A porta szemrevaló lakóháza és annak berendezése is bizonyosságra rá, hogy a fiatal pár hosszabb távra rendezkedett be Györgyfalván. Vitus Csaba egy évtizedig dolgozott projektvezető építőmérnökként az ország különböző építőtelepein, ahonnan kéthetente jött haza, ezt a fajta életmódot pedig nehéz lett volna család mellett vállalni. Ezért döntött a kertészet mellett, és 2015-ben beiratkozott a Kolozsvári Agrártudományi Egyetem mesteri képzésére, organikus mezőgazdaságra, hogy a farm elindításával párhuzamosan elméleti tudásra is szert tegyen. Az egyetemi képzésről azonban hamar kiderült, hogy nem az, amire számított. A zömében csak elméletre értő tanároktól gyakorlati tudást nem szerzett, viszont kárpótolták ezt a két esztendő az egyetem által szervezett utazások a különböző farmokra és szakmai fórumokra. Vitus Csaba minden ilyen alkalmat kihasználta, így sikerült kialakítania mezőgazdasági szakemberekkel egy élő kapcsolati hálót. „A szakmai tanácskozásokon ismertem meg a romániai kertészeti kutatóállomások néhány szakemberét, akik jó pár tanáccsal, tippel láttak el, adtak például magokat. Ezek a kísérleti állomások ma már túlélték intézményként próbálnak talpon maradni kevéske állami támogatásból, szakemberegárdájuk azonban ma is kiváló” – magyarázza tapasztalatait a györgyfalvi kertészeti üzem tulajdonosa.

Jellemző a hazai felsőfokú mezőgazdasági oktatás színvonalára, hogy Vitus gyakorlati kérdéseire nem kapott válaszokat, ezért a fű-

FOTÓK: MAKKAY JÓZSEF

Vitus Csaba szerint csak akkor lehetünk sikeresek, ha mindenben a piac elvárásaihoz igazodunk

szernövény-termesztés egyik legfontosabb tudnivalóját, a dugványozást a YouTube csatorna kisfilmjeiből tanulta meg, és szintén öndidakta módon kísérletezte ki

Amióta törvény szabályozza, hogy az áruházak minden friss mezőgazdasági árut 7 napra kell kifízessenek beszállítóiknak, a pénz gyors körforgása rendeződött, és

visszautasítják. Ilyen gondjuk szerencsére nem volt, mert a permetezések időpontjára mindig ügyelnek: az átlagban két vegyszeres permetezésre jóval az értékesítés előtt kerül sor.

Polyamatban van egy nemzetközi minősítési rendszer bevezetése a farmra, ami a jövő hónap-tól megkönnyíti és gördülékenyebbé teszi a friss mezőgazdasági termékeik áruházi forgalmazását. Az unokatestvérével közösen fenntartott cég vezetője, Vitus Csaba szerint egy termelőnek mindig alkalmazkodnia kell a piac körülményeihez, ugyanis ez az egyetlen esély arra, hogy eredményes és sikeres legyen.

MAKKAY JÓZSEF

Bármit meg lehet tanulni, csak kellő elszántság és kitartás kell hozzá, a mezőgazdasági tevékenységre pedig ez különösen érvényes.

a magvetés fortélyait. Azt tartja, bármit meg lehet tanulni, csak kellő elszántság és kitartás kell hozzá, a mezőgazdasági tevékenységre pedig ez különösen érvényes.

Alkalmazkodni a piaci körülményekhez

A Dániából importált tőzeggel és a csepegtető öntözéssel működő fóliaházait folyamatosan fejlesztene, hiszen az elkezdett úton megállni nem lehet. A két német nagyáruházlánc mellett viszonteladónak is kínál termékeiből, leginkább azonban mégis nagyáruházakban éri meg értékesíteni a friss árut.

az alacsonyabb ár mellett is megéri nagyobb mennyiségű terméket eladni nekik. A mennyiség mellett fontos szerepe van a minőségnek is, hiszen laboratóriumban vizsgálják be az árut, és ha a szemradvány megengedett szint fölött van, akkor az egész szállítmányt

Szövetkezni kell

Soós Sándor, az Erdélyi Magyar Néppárt országos alelnöke és Felek község román polgármesterének tanácsosa (képünkön) Györgyfalván lakik. A román községközpont polgármesteri hivatalának alkalmazásában álló helyi elöljáró éppen Vitus Csaba vállalkozó példájából kiindulva szeretne egy olyan projektet meghonosítani a Kolozsvárhoz közel fekvő magyar faluban, amely fogódzót nyújthatna a helyi termelőknek a boldoguláshoz. „A faluban mintegy nyolcvan egyéni termelői engedéllyel rendelkező idősebb gazda foglalkozik mezőgazdasággal, de jól látható, hogy ebből megélni nem tudnak, csak jövedelemkiegészítő foglalkozás ez, a fiatalok emiatt nem vállalják. Jó volna egy olyan értékesítő szövetkezetet tétő alá hozni, amivel áruházakba is be lehet jutni, de ez csak társulással kivitelezhető. Ehhez megfelelő mennyiségű termékre van szükség, és ha több kisgazda összeáll, ez is megoldható” – magyarázza elképzeléseit Soós. Első lépésben szaktanfolyamokra pályáztak pénzt. A néppárti politikus szerint eddigi közösség-szervezési tapasztalataik biztatóak, hiszen egyre több gazda érdeklődik kezdeményezéseik iránt. Mindenki érzi, hogy a hagyományos gazdálkodói módszerekkel nem lehet bekerülni a piacra, a gazdálkodásból nem lehet megélni, ezért váltani kell. A kibontakozóban levő falugazdász-hálózatukkal és a szervezet tevékenységébe bekapcsolódó különböző szakemberekkel közösen a gazdák felmerülő kérdéseire és igényeire akarnak megfelelő választ adni.

A YouTube-ról tanulták a dugványozás fortélyait

A mangalica és a lúdtartás reneszánsza

Százhusz partiumi mezőgazdasági termelőnek tartottak konferenciát Szalacson

Mangalica- és lúdtartásról, pályázati lehetőségekről és az Érmelléki Gazdák Egyesületének mintegy 40 programot kínáló tavalyi évről esett szó azon a szalacsi konferencián, ahol a környező megyék 120 gazdája vett részt.

A Kárpát-medencében mindig jól érezte magát a mangalica. Évszázados sikere ellenére miért tűnt el a hazai piacról, és manapság miért népszerű újra? Milyen lehetőségeket kínál a magyar és a román kormány az új állományok kialakítására? Ezekre a kérdésekre próbáltak magyarázatot adni a szalacsi (Bihar megye) agrárkonferencia szakemberei. Az Érmelléki Gazdák Egyesülete (ÉGE) által szervezett fórumon Bihar, Szatmár és Szilágy megyei gazdák képviselték magukat.

Egy majdnem eltűnt sertésfajta

Néhány évtizeddel ezelőtt még úgy tűnt, a mangalica végleg kipusztul a Kárpát-medencéből. A sok takarmányt fogyasztó és lassan hizó, ezért korszerűtlennek tartott fajta tartásában alig néhány agrártermelő látott lehetőséget. A kilencvenes évek elején váratlanul komoly külföldi érdeklődés támadt a magyar sertésfajta iránt. A megváltozott piaci viszonyoknak köszönhetően a mangalica ma már azon kevés agrártermék egyike, amely tisztességes jövedelmet biztosít a vele foglalkozó gazdák számára, főleg azoknak, akik ismerik tartásának új technológiáját.

Az állattartók tudják, hogy a mangalicának nem kell drága tápokot vásárolni, számára elegendő a legalapvetőbb takarmány: fű, takarmánytők, hullott gyümölcs, burgonya és némi gabona, szemben a nagy fehér sertéssel, amely sokkal igényesebb a táplálékra és a tartási körülményekre. Azoknak a gazdáknak tehát, akik a tápon szeretnének spórolni, megéri ezzel a sertésfajtaival foglalkozni. Télen elegendő a jó minőségű lucernasze is számukra. Másrészt ez

Honnan származik a mangalica?

Az egyetlen magyar őshonos sertésfajta az 1800-as évek első felében jött létre. 1833-ban József nádor Milos szerb fejedelem birtokán tett látogatásakor tíz kocát és két kant kapott ajándékba. Az állományt a nádor a kisjenői birtokán szalontai és bakonyi sertésekkel keresztelte. A tenyésztőmunka olyan sikeres lett, hogy már az 1840-es évekre kialakult az egységes küllemű, új magyar disznófajta, a mangalica, amely bő egy évszázadon keresztül a magyar vidék legkedveltebb sertésfajtajává vált.

a sertés jól bírja a hideget és a viszontagságos időjárást: télen a mínusz 20 fokot is könnyen elviseli. Bár az istállózott körülmények között zajló takarmányozással magasabb hozamokat lehet elérni, az

ke változatnál. A fecskehasú mangalica a szőke és a 20. század elején kipusztult fekete mangalica kereszteződéséből származik. Az állat hasa szőke, háta fekete. Kisebber termetű, de szaporább típus, mint a szőke – fogalmazott Papp Csaba. Csomortányi István, az ÉGE ügyvezetője arról beszélt, hogy február közepén Budapesten, a Földművelésügyi Minisztériumban megtartott Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének (MOE) konferenciáján az Érmelléki Gazdák Egyesülete képviseletében közös szándéknyilatkozatot írt alá. En-

rapodik a mangalicaállomány. Övé a megyében az egyetlen nagyobb létszámú hagyományos disznófarm. A mesterséges tápszerek nélkül nevelt, külterjes tartású mangalica húsának nagy a keletje. „Nem győzünk annyi kolbászt tölteni, ami el ne fogyna” – magyarázta a tenyésztő, akinek elég hamar kialakult a vevőköre. Elismeri, hogy a mangalicával sok a munka, de mégis úgy tartja, megéri ezzel foglalkozni. Még akkor is, ha a többi fajtától eltérően sokkal lassúbb, és emiatt hosszabb ideig tart a fejlődése.

FOTÓ: SÚTÓ ÉVA

Papp Csaba tartott előadást a mangalicatartásról a partiumi gazdáknak

így tartott mangalica húsának a minősége meg sem közelíti azt a szintet, amelyet a szabadabb körülmények között végzett tartással elérünk. „Amennyiben a gazda állattartásra felhasználható, szabad területtel rendelkezik, ajánlatos külterjes körülmények között tartani a mangalicaállományt” – összegezte előadásában Papp Csaba, a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete részéről.

A fajta iránti piaci kereslet nagy. Értékét növeli az úgynevezett jóindulatú kolesztérin: a szív- és érrendszeri betegségekben szenvedők számára is ajánlott a fogyasztása, bár egykor ennek ellenkezőjét rótták fel a fajtának.

Támogatás sertéstartásra

A mangalica malacainak ára a normál házi sertés árának a háromszorosa. Kicsit borsos. A fajta számos előnnyel kecsegtet. A mangalicának több típusa van: szőke, vörös és fecskehasú. A szőke mangalica a leggyakoribb változat. Jól hasznosítja a táplálékot, kül- és belterjes tartásra egyaránt alkalmas, zsír- és hústermelése is bevált. A vörös mangalica a szőke mangalica és a göndör szőrű szalontai sertés keresztezéséből jött létre, valamivel nagyobb súlyú és szaporább a sző-

nek értelmében az aláíró szervezetek elkötelezték magukat az őshonos magyar fajtának számító mangalica védelmére.

A magyarországi mangalicatenyésztési lehetőségekkel párhuzamosan Marius Ștefan, a Bihar Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság aligazgatója a bukaresti mezőgazdasági minisztérium mangalica-programját ismertette. Elmondta: a hazai állomány korlátozott, a tenyésztés még gyermekcipőben jár. A kormányprogramba bekapcsolódó tenyésztőknek a felhízlalt mangalicaállomány felét előre meghatározott áron, élősúly-kilogrammonként 11 lejért kell eladniuk egy húsfeldolgozónak: Bihar megyében a belényesi és a nagyszalontai feldolgozó veszi át a vágóállatot. A szakminisztérium helyi képviselője szerint a tenyésztők többsége az elmúlt évtizedekben lemondott a mangalica tartásáról, de szerencsére voltak olyan lelkes állattartók, akik megőrizték állataikat. Jelenleg kicsi a hazai mangalicaállomány, de abban reménykednek, hogy a kormány részéről érkező támogatással gyarapodni fog – véli az aligazgató.

A hegyközújlaki jó példa

A Bihar megyei Hegyközújlakon Kovács Attila farmján szépen gya-

A hortobágyi fehér lúd

Marius Ștefan aligazgató nemcsak elméleti mezőgazdasági szakember, hanem maga is sikeres agrár-vállalkozó. Előadásából kiderült, bélfenyéri farmján hortobágyi fehér ludakkal foglalkozik, amelyek nemcsak a húsát, de a tollát is értékesíteni lehet. A hortobágyi fehér liba őse az olasz parlagi lúd, és több mint két évezredes tenyésztői múltja tekint vissza. A gúnárok 4,5–6,4 kg, a tojók 3,6–5,4 kg közötti testtömegűek. A fajta középn-

gyon jó. További előnye, hogy már fiatal korban jó húsformákat mutat. Májtermelő képessége közepes, egy-egy libamáj elérheti a 0,5–0,7 kg-ot. A bélfenyéri libafarm tulajdonosa nem győzte hangsúlyozni, hogy a liba húsa és mája mellett a másik haszon a toll, ezt viszont a hazai kisfarmok még nem tudják értékesíteni, a libatépés hagyományának megszűnté miatt.

A libatömés – vagy ahogy manapság szakszerűen kényszerettesnek nevezik – szintén kivesztő hagyomány, hiányzik a hozzáértő munkaerő. A szakember mégis úgy látja, hogy aki lúdtartásra adja a fejét, és ehhez megfelelő legelővel rendelkezik, annak megtérül a befektetett pénz és munka.

Pályázati lehetőségek

Az Érmelléki Gazdák Egyesületének az elnöke, Ványi Attila beszámolója szerint szervezetük sikeres évet zárt. Egy év alatt mintegy negyven programot hoztak tető alá. Ezek közül a legfontosabbak: részvétel az AgroMash Expón, a Magyarok kenyere programban, az OMÉK-on és a hagyományörző napokon. Az egyesület több gazdaképző tanfolyamot is szervezett a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszer-tudományi és Környezetgazdálkodási Karával, a Partium Keresztény Egyetemmel és a Partium–Debrecen Agrárklubbal közösen.

Kun Attila bihardiószegei pályázati író az egyesület célkitűzései között fontos szerepet játszó pályázati lehetőségekről szolt. Elmondta: a Családi Gazdaságok-program nyitott minden gazda számára. Czaholi Tibor, a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökség (APIA) képviselője munkatársával, Bereczki Erikával közösen tartott részletes ismertetőt az idén elérhető mezőgazdasági támogatásokról. A gazdák szórólapokat kaptak a megpályázható támogatásokról. A rendezvényen részt vett dr. Komlósi István, a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Karának dékánja is.

Az állattartók tudják, hogy a mangalicának nem kell drága tápokot vásárolni, számára elegendő a legalapvetőbb takarmány: fű, takarmánytők, hullott gyümölcs, burgonya és némi gabona.

héz változata terjedt el, bár a farmgazdája a nagy fajtára esküszik, amelynek hizott példánya elérheti a 10–11 kilogrammot is. Kedvező tulajdonságai miatt Európa több államában tenyésztik.

A hortobágyi fehér lúdfajta tollazata fehér, teste viszonylag hosszú és széles, a mell telt és kerek. Évi tojástermelése 45–50 darab, és nagy előnye, hogy a megtermelt tojások keltethetősége na-

Az V. Agrárkonferencia főszervezője, Csomortányi István ÉGE-ügyvezető elmondta: a szalacsi szakmai fórumon 23 településről 120 gazda és mezőgazdasági vállalkozó vett részt, ez a régió legnépszerűbb mezőgazdasági konferenciája, amelyet anyagilag a magyar Földművelésügyi Minisztérium támogatott.

Húsvéti bárányszegélyfogások

A bárány- és a birkahús-fogyasztást a háztartások többségében még mindig a húsvéthoz kapcsolódó ínyencséggé tartjuk számon. Aki szereti, annak igen népszerű fogás a húsvéti ünnepi asztalon. Magas vas- és fehérjetermékkel nemcsak ízletes, hanem egészséges

húsfajta is. Sokféleképpen elkészíthetjük, az idősebb báránnyokból pedig birkagulyást főzhetünk. A húsvéti ételválasztékot úgy tervezzük meg, hogy a levesbe és a főételbe, de akár mindkettőbe kerüljön bárányszegély.

GYÖRGY OTTILIA

Citromos bárányleves

Hozzávalók (4 személyre): 50 dkg kicsontozott báránycomb vagy lapocka, 1 fej hagyma, 3–4 cikk fokhagyma, 1 piros paprika, 2–2 sárgarépa és petrezselyemgyökér, 4–5 barna csiperkegomba, 1 csipős zöldpaprika, 1 teáskanál kakukkfű, kevés olaj, 1 kis citrom leve, só

Elkészítés: A húst lehártyázzuk, 1 centis kockákra vágjuk. Edényben olajat hevítünk, belerakjuk a húst és megpirítjuk. Közben a hagymákat megpucoljuk és apróra vágjuk. A paprikákat megmossuk, azt is apróra vágjuk. A hagymákat és a paprikákat a húrra dobjuk, majd összeforgatjuk, kicsit pároljuk, felöntjük 1,5 liter vízzel, megsózzuk, hozzáadjuk a kakukkfűt, majd lefedve, kis lángon 1 óra alatt puhára főzzük. A főzés vége felé hozzáadjuk a cikkekre vágott gombát is. Végül citromlével ízesítjük.

Francia húspástétom

Hozzávalók: 50 dkg darált bárány és borjúhús vegyesen, 30 dkg libamáj (vagy csirkemáj), 1 csokor petrezselyemzöld, 1 csokor metélőhagyma (friss vagy szárított is lehet), 1 marék menta, 1 csomag leveles tészta, 6 tojás, 2 evőkanál tejföl, 1 teáskanál koriander mag, 1 teáskanál morzsolt kakukkfű, só, bors, olívaolaj

Elkészítés: A darált húshoz hozzáadjuk a kockára vágott májat, hozzáadjuk a felaprított petrezselymet és a metélőhagymát. Hozzáteszünk még 2 tojást, a tejfölt, a mozsárban összetört koriandert, az őrölt borsot, kevés olívaolajat, a kakukkfűvet és megsózzuk. Az egészet alaposan összegyúrjuk. Sütőpapíron a tésztát kiterítjük, egy csíkot levágunk belőle. A nagyobbik felét behelyezzük a kalácsformába, belekanalazzuk a húsmassza háromnegyedét. Három tojást keményre főzünk, meghámozzuk, és hosszúra félbevágjuk. Ezeket a tojásokat ráhelyezzük a húsmasszára, majd befedjük a maradék hússal. A tetejére helyezzük a levágott tésztacsíkot, a maradék széleket lecsipegetjük, kinyújtjuk és szívecskéket szúrunk ki belőle, amit a tetejére rakunk. Lekenjük tojással és előmelegített 200 fokban kb. 35 percig sütjük. A formában hagyjuk kihűlni.

Báránypástétom

Hagyományos román húsvéti eledel. Mutató és nagyon finom. Hidegen, melegen egyaránt fogyasztható.

Hozzávalók: 1,5 kg bárányaprólék (tüdő, szív, máj, vese) és bárányszegély, 3 tojás, 4 főtt tojás, 20 dkg kenyér, 2 fej hagyma, 4 cikk fokhagyma, 1 csokor petrezselyemzöld, só, bors

Elkészítés: A bárányapróléket és a húst megmossuk. A máj kivételével a többit enyhén sós vízben főni tesszük. Leszedjük a habját, majd 50 perc után beletesszük a májat és együtt főzzük még 15 percet. Leszűrjük, hűlni hagyjuk. A májat kis kockára vágjuk, a többit pedig ledaráljuk. Hozzáadjuk a szintén kockára vágott főtt tojást, a felaprított hagymákat, az apróra vágott petrezselyemzöldet, a 3 felvert nyers tojást, illetve a beáztatott és kiszorított kenyeret. Sózzuk, borsozzuk és jól összedolgozzuk. Egy hosszúkás formába beletesszük a bárányszegélyt úgy, hogy oldalain leföggön, belesimítjuk a masszát és ráhajtjuk a hártját. Forró sütőben kb. 30 perc alatt megsütjük. Hidegen szeleteljük.

Bárányragu édesburgonyával és aszalt barackkal

Hozzávalók: 1 kg bárányszegély, kevés olívaolaj, 4 teáskanál római kömény, 4 teáskanál koriander, 1 nagy fej hagyma, 5 cikk fokhagyma, só, bors, 1 chili paprika,

20 dkg aszalt barack, 2 szál korianderzöld, 40 dkg hámozott paradicsom konzerv, 30 dkg édesburgonya, 1,5 joghurt

Elkészítés: A hagymát apróra vágjuk, és az olívaolajon üvegesre pároljuk, majd hozzáadjuk a felaprított húst, és átpirítjuk. Közben hozzákeverjük a mozsárban megtört köményt, a koriandert, a fokhagymát, a chilit, és felöntjük vízzel. Csendesesen főzzük. Megpucoljuk az édesburgonyát és kockára vágjuk, az aszalt barackot szintén, mindkettőt hozzáadjuk a raguhoz. Beleöntjük a hámozott paradicsomkonzervet is, és fedő alatt puhára pároljuk, végén a joghurtot hozzákeverjük. Tálaláskor a ragut friss korianderrel megszórjuk.

Citromos birkagulyás zöldborsós, zelleres krumplicipőrével

Életem egyik legfinomabb birkagulyása, a mártása egyszerűen mennyei. Aki nem szereti a birkahúst, az is megkedveli szerintem ebben a kombinációban.

Hozzávalók: 50 birkahús (tokánynak való, darabokra vágva), 5 dkg vaj, 1 nagy fej hagyma, 1 citrom leve és héja is kell, kb. 2 dl száraz fehérbor, 2 dl húsvétes, 2 tojássárga, 3 cikk fokhagyma, 1 evőkanál liszt, frissen őrölt bors, só

Elkészítés: Egy edényben a vajat felhevítjük, belerakjuk a húst, megsózzuk és borsozzuk, majd folytonosan kevergetve sütjük, ezután hozzáadjuk a hag-

mát darabokra vágva, felöntjük a borral és a húsvétesvel, majd fedő alatt alacsony lángon puhára főzzük. A fokhagymát megtisztítjuk, apróra vágjuk. A tojássárgákat a liszttel csomómentesen kavargatjuk, belecsavarjuk a citrom levét, belereszeljük a héját, és végül belerakjuk a fokhagymát is. Levesszük a húsról a fedőt, egy kis levet merünk a tojássárgás keverékhez, elkavarjuk, levesszük a lángról a húst és a tojássárgás keveréket hozzáöntjük óvatosan a húshoz. Jól elkeverjük, majd visszatesztjük a lángra és összeemelegítjük, de nem forraljuk már. Zöldborsóval és zellerzölddel dúsított krumplicipőrével tálaljuk.

Báránycomb zöld fűszeres paplanban

Hozzávalók: 1 báránycomb (kb. 1,5 kg), 7 dkg vaj, 2 tojás, 1 kötés medvehagyma, 2 ág rozsmaring, 3 szelet szikkadt kenyér, 1 evőkanál mustár, só, bors, 2 evőkanál zsemlemorzsza, kevés olaj

Elkészítés: A húst a hártjától megszabadítjuk, majd megmossuk. Bedörzsöljük sóval és

borssal. A kenyérszeleteket vízbe áztatjuk, majd kicsavarjuk, és villával összetörjük. A vajat megolvasztjuk, hozzákeverjük a mustárt, az apróra vágott zöld fűszereket, a kenyeret, a zsemlemorzsat, a felvert tojásokat, majd sóval ízesítjük. A masszát rátapasszuk minden helyen a báránycombra, majd egy kiolajozott hőálló táliba fektetjük. Öntünk alá kevés vizet, lefedjük és előmelegített sütőben 190–200 fokban kb. 50–60 percig sütjük.

Fokhagymás-rozsmaringos báránycomb római tálban

Hozzávalók: 1–1,5 kg báránycomb, 10 cikk fokhagyma, 1 evőkanál őrölt rozsmaring, 4 dl húsvétes, só, 1 teáskanál színes bors, 1 csokor petrezselyemzöld, olaj

Elkészítés: A főzést megelőző napon a báránycombot lehártyázzuk (két darabba vágjuk), a felesleges faggyútól megtisztítjuk. Öt cikk fokhagymát, a rozsmaringot, az összetört színes borsot, és fél csokor petrezselyemzöldet aprítva fél deci olajban elkeverjük. A báránycombot egy tiszta zacskóba rakjuk, ráöntjük az olajas pácot, majd jól lezárjuk, és alaposan összerázzuk. Egy éjszakát állni hagyjuk. Másnap a római tálba két órára vízbe rakjuk. A húst a páccal együtt a római tálba rakjuk, megsózzuk, és ráöntjük a húsvéteset, majd lefedve 160 fokon sütjük 1,5 órát. 20 percenként a báránycombot a húsvétesvel meglocsoljuk! Tálaláskor a maradék apróra vágott fokhagymával és petrezselyemzölddel megszórjuk a tetejét. Párolt krumplicipőrével és céklával tálaljuk.

Húsvéti diós kalácskoszorú

Hozzávalók a tésztához: 50 dkg finomliszt, 4 dkg élesztő, 3 dl langyos tej, 3 evőkanál cukor, csipet só, 1 egész tojás és 1 sárgája, 2 evőkanál étolaj; **a töltelékhez:** 10 dkg olvasztott vaj, 30 dkg darált dió, 10 dkg cukor, 1 citrom reszelt héja, **a tetejére:** 1 tojássárgája, darált dió, kristálycukor

Elkészítés: Egy dl tejből, a cukorból és az élesztőből néhány perc alatt kovászt készítünk. A lisztet táliba szitáljuk, majd a közepébe készített mélyedésbe ütjük a tojásokat, hozzákeverjük a többi hozzávalót, végül a kovászt, és lágy tésztát dagasztunk. Meleg helyen, letakarva duplájára kelesztjük, majd lisztezett deszkán kb. 2–3 mm vastagtéglaformát nyújtunk belőle. A tésztát megkenjük olvasztott vajjal, megszórjuk a cukros dióval, és a citromhéjjal, és hasonlóan, mint a beigli, óvatosan feltekerjük. Áthelyezzük egy sütőpapírral bélelt tepsibe, koszorút formázunk, és a két végét szépen összeillesztjük, majd egy nagyon éles késsel kb. 3 cm-ként bevagdossuk (nem vágjuk át teljesen) a karikát. A sütőlemezre még 10–15 percig tovább kelesztjük, lekenjük tojássárgájával, meghintjük darált dióval és kristálycukorral, majd 170 fokra előmelegített sütőben kb. 35 perc alatt aranybarnára sütjük.

Valódi-e a Grál, a lándzsa és a keresztfa?

A Krisztus-ereklyékről legtöbb információt apokrif iratokban találtak a kutatók

A torinói lepelnél csak a Szent Grál híresebb relikvia, amely köré nem egy legenda, regény, sőt még lovagi rend is épült, alakult. Évszázadok során azt is állították, hogy megtalálták nemcsak a Jézus oldalába döfött lándzsát, de Krisztus keresztjét is.

Legutóbbi ünnepi lapszámunkor az egyik legnépszerűbb Krisztus-ereklye, a torinói lepel valóságának néztünk utána, a Megváltó nevéhez köthető relikviák listája ugyanakkor korántsem ilyen kurta. A Jézushoz kapcsolódó, legismertebb Grál-történet szerint a kehely egy olyan serlegszerű edény, amelybe Arimathiai József fogta fel a keresztben feszülő Krisztus véré. Ez azonban csupán egy megközelítés a számos mítosz közül. A Szent Grál ugyanis az Arthur király köré épült legendák egyik fontos elemeként is megjelenik, mint egy misztikus tárgy, amelynek birtokosa égen földön egyaránt hatalmas szerencse tulajdonába kerül. Ugyanakkor ezektől teljesen eltérő elméletek is akadnak, amelyek a Grált nem tárgyként, hanem vagy az Isten és népe közötti szövetség szimbólumaként, vagy egy titkos vérvonalaként kezelik.

A szent vérvonal spekulációja

A vérvonal-elmélet napjaink egyik legnépszerűbb megközelítése, Dan Brown leghíresebb, a katolikusok körében sokáig tiltott A Da Vinci-kód című regényének alapját képezi. A spekuláció szerint nem egy szent tárgyat jelentő san greal névű tárgyról van szó, hanem a francia sang real, azaz szent vér a kifejezés helyes megközelítése. Jézus korában, illetve az azt követő két évszázadban mintegy háromszáz, Krisztus életével és tanításával foglalkozó írás keletkezett a kutatók szerint, a kanonizálás hosszú folyamata pedig az Istenről kinyilatkoztatott hiteles szövegek együttesét hivatott összefoglalni a Szentírásban. Az apokrif, azaz a kánonból kimaradt, nem hivatalos iratok közül néhány fennmaradt az utókorra, igaz, ezek hitelességéről mai napig viták keringenek. Az egyik apokrif irat – Fülöp töredékekben fennmaradt evangéliuma – szerint Mária Magdolna nem csak Jézus követője, de kedvese is volt, akit ógörög nyelven Krisztus társaként, hitveseként emleget az írás.

A titkos kódként emlegetett elmélet szerint tehát a Szent Grál Jézus és Mária Magdolna leszármazottait, a szent vérvonalat jelenti. A történet szerint az állapotos Mária Jézus halála után a mai Franciaország partjaira menekült, letelepedett Galliában, gyermeke nemesi családba házasodott be, és az ő vérvonalukból származtak a Meroving-dinasztia frank királyai. Az utolsó Meroving-uralkodó halála után a szent vérvonal titkát a Bullion Frigyes, francia király által

alapított Sion-rend őrizte tovább, sokak szerint pedig őket a templomos lovagok, majd a szabadkőművesség követte az információ és a leszármazottak őrzésében.

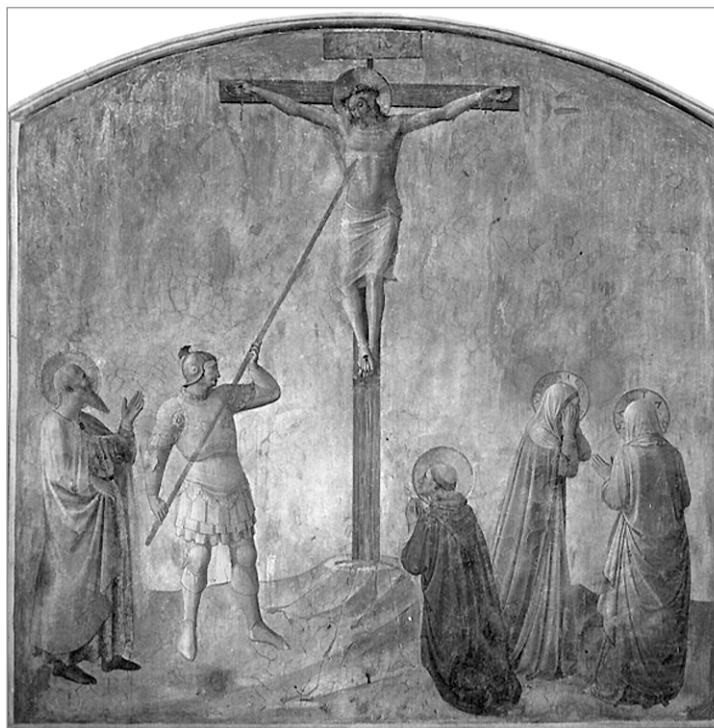
Kehely vagy szimbolikus szerződés?

A tárgyként kezelt Szent Grál ugyanakkor az ókeresztény mondavilágban tűnt fel először. Niko démosz apokrif evangéliuma szerint a kehely, amelyből Jézus az utolsó vacsorán itta a bort, Arimathiai József, azaz a Jézus belső köreiből tartozó tanítványok egyikének birtokába került. Krisztus keresztihalálakor József ebbe a kehelybe fogta fel a Megváltó seiből kifolyt vért. A Biblia alapján Arimathiai volt az a férfi, aki Krisztus halála után személyesen kérte ki a holttestet Pontius Pilátustól, és saját sírboltjába helyezte, illetve bebalzsamoztatta. A legendára átérve, Arimathiai Józsefet viszont a Feltámadás után megvádolták a holttest eltulajdonításával, börtönbe zárták enni- és innivaló nélkül, de a tulajdonában lévő, szent vért tartalmazó kehelynek köszönhetően maradt életben. Arimathiai kiszabadulása után egy tizenkét fős csapattal elvitte a kehelyt Angliába, ahol megépítették az utolsó vacsora asztalának pontos mását, a tizenkét ember számára készült Grál-asztalt, és felépítették első templomukat a Grál-lovagok. Innen erednek az angol Szent Grállal kapcsolatos középkori legendák, Arimathiai József ugyanis halála előtt állítólag átadta húga férjének, Bronnak a Grál-királyságot.

A fantáziadús elméletek listája azonban nem merül ki ennyivel: ugyancsak apokrif megközelítés szerint például a Grált Lucifer koronájának smaragdijából faragták ki, amely akkor esett ki a fejdíszből, miután a bukott angyalok vezérével Isten letaszította a mennyből. Viszont sokan a középkor egyik

A spanyol léoni Grál

A Fra Angelico freskóján is látható lándzsahegyet Bécsben őrzik

legbefolyásosabb és legtutottabb lovagrendjével, a templomosokkal is összefüggésbe hozzák a Szent Grált. Egyes történetek szerint a Jeruzsálem romos, szegény negyedében létrehozott rendjük a felépített templomuk körül ásatásokat végeztek, amely során temérdek kincsre és értékes ereklyére bukkantak, köztük a Szent Grálra. A megközelítést sokáig helytállóknak is tartották, mivel az alapítók által létrehozott rend alig tíz év alatt nagy befolyásra és vagyona tette szert, viszont a mindenkori pápa is bőkezűen támogatta munkájukat, rendjüket.

2014-ben két spanyol tudós azt állította, hogy a spanyolországi Léonban, a Szent Izidor-bazilikában régóta látható díszes kehely a Szent Grál, amelyből Jézus az utolsó vacsorán ivott, illetve amelybe Arimathiai felfogta Krisztus véré. Margarita Torres és José Miguel Ortega del Rio történészek a kairói Azhar Egyetem könyvtárában, 2014-ben felfedezett két pergamen, illetve hároméves jeruzsálemi kutatásuk alapján arra jutottak, hogy az eddig egy kasztíliai hercegnő kupájának tartott tárgy valóban a legendás szent ereklye. Margarita Torres szerint a kehelynek csak a díszítés alatti alsó része, egy achábtól készült római kupa a Grál, amely hét évszázadon át pihent a Szent Sír-templomban Jeruzsálemben, aztán egy arab emír a béke jeleként felajánlotta Ferdinándnak, kora egyik leghatalmasabb keresztény uralkodójának. A spanyol kutatók szerint csak Európában hozzávetőleg kétszáz olyan kupa található, amely a Szent Grál lehet, viszont ezek közül többnek is megcáfolták már az eredetiségét, ugyanakkor Torres és Ortega szerint az egyiptomi pergamentekercsekben olvasható leírások ille- nek a léoni kehelyre.

Arthur király és lovagai is a Grált keresték a legendák alapján, amely elhozta volna az ország számára a teljes jólétet és békét. A történészek szerint ez is azt bizonyítja, hogy a valójában soha nem is létezett tárgy a teljes harmóniát, megbékélést, a megvilágosodást és emberi szeretetet elhozó életmód, a kereszténység iránti igényt jelképezi. Hasonló elmélet szerint a Grál nem elveszett tárgy, hanem a keresztényi életformát megpecsételő, a Szentírásból is ismert frigiditása, azaz a zsidók és Isten közötti szövetség szimbóluma.

A Szent Lándzsa hányattatott útja

Számos spekuláció tárgyát képezi a Szent Lándzsát vagy Longinus-lándzsát, amellyel a keresztben feszülő Jézust megsebeztek. A lándzsáról egyedül János evangéliumában esik szó a Szentírásban: a történet szerint a rómaiak arra készültek, hogy eltörjék Jézus lábát, a crurifragium ugyanis bevett szokás volt akkoriban, a keresztalál meggyorsítására szolgált. Viszont mire a katonák a kereszt-hez értek, Jézus meghalt, s hogy biztosan meg tudják állapítani a halál beálltát, egy katona oldalba szúrta lándzsájával. Nikodémus apokrif evangéliuma alapján a férfi Longinus volt, Pilátus képviselője. A lándzsa létezése ugyanakkor a Grálénál is homályosabb információk ködébe vész: az első kereszties hadjárat idejéből származó legendák szerint a jeruzsálemi Szent Sír-templom padlózata alá rejtették, annak kifosztásakor Konstantinápolyba került, majd a latin császárság idején IX. Lajos francia uralkodónak ajándékozták. A lándzsa elveszett, majd a 15. században újra előkerült: II. Bajazid szultán VIII. Ince pápának ajándékozta. Ezután csak a német-

római császárokhöz fűződő irásokban említik, a történetek szerint csatákba vitték, illetve császáronozásáskor használták.

Egyes történetek szerint Aetius a Szent Lándzsa csodatévő erejével győzte le Attilát, Theodosius a gótokat, Ademar Cabannensis francia krónikáiról szerint pedig III. Ottó német-római császár Szent István királyunknak adta nászajándékba.

Az ereklye később a Hohenstaufen-dinasztiához s végül a Habsburgokhoz került. A német-római uralkodókkal kapcsolatos irásokban számos helyen találkozhatók egy 23 centiméter hosszúságú lándzsahegy említésével, amelynek különleges, természetfeletti erőt tulajdonítottak a néhai uralkodók. Csatákban is használták, de egyértelműen nem lehet visszavezetni Krisztusig az ereklye útvonalát, mivel számos időszaktól nincs említés a leletre vonatkozóan. A német-római uralkodói ereklyét ma a bécsi Schatzkammerben, a Habsburgok volt kincstárában őrzik.

A keresztfa szilánkjait szétosztották

Bár a keresztet, amelyre Krisztust felfeszítették, az evangélisták a Megváltó halála után nem említik írásaikban, Nagy Konstantin császár idején megtalálhatták. A császár elrendelte, építsenek bazilikát a Golgotára, az ásatások során pedig régi keresztfákra bukkantak, amelyek közül az egyiket ki-

Egy elmélet szerint a Grál nem elveszett tárgy, hanem a zsidók és Isten közötti szövetség szimbóluma.

neveztek Jézus keresztjének, annak ellenére, hogy a keresztihalál a rómaiak uralma alatt igen gyakori halálbüntetés volt, a Golgota hegye pedig az egyik leggyakrabban igénybe vett kivégzőhelyként működött. A keresztfát akkor darabjaira vágták, és jelentős egyházi központok között osztották szét: az évszázadok során több pápa és szentéletű egyházi személy keresztet, illetve bukkant néhány nyomára. A megtalált keresztzilánkokat legtöbb esetben díszes ötvös műalkotásokba helyezték, és egy-egy templom szent ereklyéjeként őrizték. Ma ilyen keresztet a többek között a római Szent Péter-bazilikában és Szent Kereszt-bazilikában, a velencei San Marco-bazilikában, a párizsi Notre Dame-ban, a brüsszeli Szent Mihály- és Szent Gudula-székesegyházban, a trieri Szent Mátyás-templomban, Limburgban, Kölnben, Nápolyban, Velletriben találunk.

Szerelmi bájtal Kolozsvárott

Március 29-én csütörtökön este fél héttől a Kolozsvári Magyar Opera Gaetano Donizetti Szerelmi bájtal című operáját tűzte műsorra. A Szerelmi bájtal egy remekmű, az egész operatörténet egyik legkedveltebb és legtöbbet játszott darabja. Mi az oka annak, hogy 180 év után is népszerű, színpadra állítók és közönség egyaránt szereti? Megvan benne, ami az igazán jó operákhoz nélkülözhetetlen: egy szellemes, jó ritmusú szöveggel, amely segít a szerelmi történet kibontakozásában...

Vezényel: Jankó Zsolt. Rendezte: Kürthy András.

Tizenegyedezre is TESZT-elni hívják a temesvári közönséget

Tizenegyedik alkalommal is megrendezik a Temesvári Eurorégiós Színházi Találkozót. Az évről évre a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház szervezésében zajló találkozóra idén május 20. és 27. között várnak minden (nem csak) temesvári színházkedvelőt és fesztivállátogatót a színház és a Katonai Tiszti Kör előadótermeibe.

Az idei programba az előző évektől eltérően nyílt felhívás során is lehetett jelentkezni, így a válogatóknak lehetősége nyílt egy tágabb európai színházi paletta feltérképezésére és megismerésére. A nyílt felhívásra beérkezett jelentkezésekből, valamint a válogatók által az elmúlt év során látott előadásokból állt össze végül az a program, amely nemcsak a szűkebb értelemben vett régió (Románia, Magyarország, Szerbia), de az ex-jugoszláv államok és Nyugat-Európa legizgalmasabb színházi kezdeményezéseinek keresztmetszetét mutatja.

A hagyományosabb, klasszikus dramaturgiájú előadások mellett helyet kaptak az alternatív és a független színházi szféra,

a kortárs tánc, valamint a video-mapping és multimédiás installációk felépített performanszok is.

A 2018-as kiadás újdonsága, hogy a találkozó a Temesvári Európa Kulturális Fővárosa 2021

Egyesülettel közösen elindította az Xtensions programot, amelynek keretében a fesztivál OFF-programjaként ingyenesen meg is nézhető, többségében szabadtéri előadások megtekintésére lesz lehetősége a temesvári közönségnek és a fesztivál látogatóinak.

Transzszibériai kaland

KÁDÁR HANGA

Megszokhattuk, hogy minél nagyobb a csatornaválaszték a tévében, annál biztosabb, hogy a széles műsorkínálatnak fele mocsári minőségű programot kínál. A mai huszoneveseket, tizenéveseket pedig nehezen is lehet a tévé előtt marasztalni. Bevallom, én is a ritkán tévézők közé tartozom, viszont tévhit, hogy a lassan már avított számítógépek képtelen élvezhető tartalmat nyújtani a valóságshow-k és bulvár hírek szennyesei között. A Digi World csatorna nemcsak azért tartogat kellemes meglepetéseket a gyanútlan, unatkozó csatornaváltogatóknak, mert indulása óta teljesen reklámszünetmentes, de hangulatos műsorai észrevétlenül képesek a kanapéra tapasztani az embert. Sokan vagyunk, akik naponta kattintunk a világ színeiről, látványosságairól, kultúráiról és történelmi különlegességeiről szóló cikkekre, fotóriportokra, és még többen, akiknek nem egyszerű elutazni a világ túlsó felére. Az ilyen kíváncsi, a bolygó lenyűgöző tarkaságára mindig rácsodálkozó embereknek nyújtanak élvezhető percek a csatorna Joanna Lumley-vel készített műsorai: a meggyerő, sokak által kedvelt, humoros brit színésznő transzszibériai utazásán olyan pontjáról ismerteti meg a kínai nagyfalat, ahol nem ütközik tovább a turisták ezreibe. Megmutatja, milyen mongol jurtában aludni, megmászni a legnagyobb Dzsingisz-kán szobrot és megkóstolni azt az erjesztett kancatejet, amit még az ősmagyarok és hunok is előszeretettel fogyasztottak. Mindezt problémás határátkeléssel, árucsempészekkel, hajnali felkeléssel és egyedül humorral fűszerezve. Ha nem tudunk odautazni, kapcsoljunk Joanna Lumley transzszibériai kalandjára legközelebb március 29-én 19.25-kor, 30-án 07.50-kor és 19.25-kor, és 31-én 7.45-kor.

A szentszentgyörgyi színház játékrendje

Meghirdette áprilisra tervezett műsorrendjét a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház: **3-án** kedden 19 órától a Kamarateremben Harold Pinter: Évforduló. Rendező: Alexandru Dabija. **5-én** csütörtökön 19 órától a Kamarateremben Michel de Ghelderode: Escorial. Rendező: Zakariás Zsolt. **7-én** szombaton 19 órától a Háromszék Táncstúdióban az M Studio Mozgásszínház Lift című előadása látható. Rendező-koreográfus: Fehér Ferenc. **9-én** hétfőn 19 órától a Nagyteremben Molnár Ferenc: Liliom. Rendező: Bocsárdi László. **11-én** szerdán 19. órától a Háromszék Táncstúdióban To_R címen az M Studio

Mozgásszínház és a Compagnie Pal Frenak koprodukciója tekinthető meg. Rendező-koreográfus: Frenak Pál. **12-én** csütörtökön 19-órától a Nagyteremben Lewis Carroll Alice Csodaországban és Alice Tükörországban című meseregényei alapján készült Alice című előadás látható. Rendező: Bocsárdi László. **26-án** csütörtökön 19 órától a Nagyteremben Carlo Goldoni: Chioggiai csetepaté. Rendező: Sardar Tagirovsky.

A szervezőiroda (jegypénztár) nyitvatartási rendje: hétfőtől csütörtökig 9-16, pénteken 10-14 óra között, valamint előadásnapokon egy órával a kezdési időpont előtt.

Pinokkió a Puckban

FOTÓ: NICU CHERCIU

A kolozsvári Puck bábszínházban szombaton, március 31-én 11 órától és csütörtökön, április 5-én 17 órától az En vagyok Pinokkió című előadást láthatják az érdeklődők. „Az előadás egy mai változata a Pinokkiónak. Ha szétnéznünk, száz és ezer Pinokkió vesz körül bennünket: minden gyermeknek van

egy kezdeti útszakasza, de talán több is, egymással összefonódó utak, mindig újabb és újabb életkort kell elérni és azt meghaladni. Ez az a történet, amit szerettem volna visszaadni, amely szorosán kötődik ahhoz a gyermekhez, akit a mai romániai társadalomban látunk, és nem csak itt” – mondja a rendező.

A Communitas pályázati felhívása

Románia százéves fennállása alkalmával A romániai magyarok száz éve címmel új, tematikus pályázatot hirdetett meg az RMDSZ és a Communitas Alapítvány. A román-magyar együttélés jó példáit akarjuk felmutatni, a pályázatok révén arra várunk választ: kik azok a fontos személyiségek, akik nélkül ma Románia is szegényebb lenne, akikre büszkék vagyunk, melyek azok az eseményeink, amelyek az elmúlt száz évünket is meghatározták. Kiemelten kezeljük azokat a programokat, amelyekbe fiatalokat vonnak be: fontosnak tartjuk, hogy a felnövekvő generáció is tisztában legyen azzal, mi a románok és magyarok közös öröksége. Amennyiben ön idén jogi bejegyzéssel rendelkező szervezet nevében, a felsorolt témák valamelyikéhez kapcsolódó programot szervez, figyelmébe ajánljuk ezt a kiírásunkat is. A pályázat leadási határideje 2018. március 29. Az erdélyi magyarok nemcsak elszenvadói, de építői is voltak az elmúlt száz évnek. Vállaljuk büszkén azt, amit teremtettünk!

A pályázati felhívás itt érhető el: <http://communitas.ro/main/palyazas/current/0-0-0/Palyazati-felhivas-A-romaniai-magyarok-szaz-eve>

Tanulmányi ösztöndíj végzős diákoknak

A felsőfokú tanulmányaikat végző diákok április 10-ig jelentkezhetnek a Sepsiszentgyörgyi helyi tanácsa által meghirdetett hallgatói ösztöndíjra. Alapfokú, magiszteri vagy doktori képzésük végén járó diákok jelentkezhetnek az ösztöndíjra, akik készülnek a szakdolgozatuk megvédésére. A pályázat egyaránt szól sepsiszentgyörgyi és nem sepsiszentgyörgyi diákoknak. Pályázhatnak olyan, hallgatói jogviszonyban álló diákok, akik – bár nem sepsiszentgyörgyiek – a szakdolgozatuk témája szoros kapcsolatban áll Seepsiszentgyörgyhez, kutatásuk erre a városra irányul, vagy kutatásuk eredménye hasznosítható a város valamely területének a fejlesztésében. Sepsiszentgyörgyi lakcímmel rendelkező diákok a szakdolgozatuk, kutatásuk témájától függetlenül is pályázhatnak. Az ösztöndíjak értéke a szakképzés szintjétől függ, vagyis államvizsga dolgozatra készülők havi 300 lej kaphatnak 4 hónapon keresztül, magiszteri képzésük végén járók havi 500 lej és a doktori disszertációjukra készülők havi 1000 lejes támogatásban részesülhetnek 4 hónapon keresztül.

A jelentkezési űrlapot, valamint a kötelező mellékleteket április 10-ig lehet benyújtani személyesen, postán Sepsiszentgyörgy polgármesteri hivatalának címére, vagy e-mailen a kinga.sandor@sepsi.ro email címen.

A pályázat menetéről, a kötelező kritériumokról, a pontozási rendszerről a polgármesteri hivatal honlapján tájékozódhatnak, a Hallgatói ösztöndíj menüpont alatt a www.sepsi.ro címen.

Fotókiállítás Szatmárnémetiben

A szatmárnémeti Grandstand kávézó ad otthont március 31-én szombaton 19 órakor Nagy Hajnalka Csilla fényképképzőművészeti megnyitójának. A művésznő neve nem ismeretlen a szatmáriak, illetve a Pho-TOne Exhibition

sorozat követői számára, hiszen immár második alkalommal tér vissza, ezúttal szemet és szívet gyönyörködtető természetfotókkal. A tárlat címe: Ismeretlen visszhangok. A fotókiállítás április 13-ig látogatható.

Görbe-búcsú, Tomori-sérülés

Fájó est a Győrben megrendezett Európa-bajnoki kézilabda-selejtezőn

Európa-bajnoki selejtezőmérkőzést játszott Magyarország női kézilabdacsapata az aktuális világbajnoki bronzérmes Hollandia ellen. A Győrben megrendezett mérkőzésen búcsúztatták a válogatottól Görbicz Anitát, a világklasszis magyar játékost.

Szomorú alkalom... kezdenék a magyar popzene egyik kiemelkedő együttesének, a Desperadónak a slágerével. A magyar válogatott egyetlen este alatt „veszítette el” Görbiczet, a hollandok elleni mérkőzést, és ami a legfájóbb, az újonnan kinevezett csapatkapitányt, Tomori Zsuzsannát, aki jobb térdében elülső kereszt-szalag-szakadást szenvedett, így öt hónapokra nélkülöznie kell a csapatnak.

Búcsú a világklasszis Görbicz Anitától

Az est Görbicz Anitáról szólt, aki 233 válogatott mérkőzésén 1111 gólt dobott. Ez önmagában is tiszteletet parancsoló pályafutás. Aki láthatta különleges dobásait, földön kívülinek tűnő térérzékelését a legkiélezettebb játékhelyzetekben, nem beszélve a csapattársai részéről is nehezen követhető „dugott” labdáiról, kétségtelenül a női kézilabdázás egyik legkiemelkedőbb játékosának tartja.

Győr városa és a Magyar Kézilabda Szövetség (MKSZ) meg is adta a kellő tiszteletet a búcsúesthez. A magyar válogatott játékosai már a bemelegítésre egytől-egyig Görbicz 13-as mezében léptek pályára, amelyen ott volt a Köszönjük, Görbe felirat is. Az ünnepelt valóságos fényshow közepette jött be a pályára hatvan utánpótlás-játékos sora között. Tizenöt évnyi válogatottság után a magyar női kézilabdázás legeredményesebb játékosaként könnyes szemekkel,

Csoportelső lehet a magyar válogatott

A magyar női kézilabda-válogatott a Győrben elszenvedett 19–18-as vereséget követően 23–22-re legyőzte Hollandiát Eindhovenben Európa-bajnoki selejtezőn. A végig szoros mérkőzésen rendkívül kiélezett volt a hajrá, a Kiss Éva szenzációs kapusteljesítménye által segített magyar válogatott és remek győzelmet aratott. Győzelmével a magyar csapat hatalmas lépést tett afelé, hogy csoportelsőként zárja a selejtezősorozatot, ehhez május végén Koszovót idegenben, Fehéroroszországot otthon kell a papírformának megfelelően legyőznie. De még ennél is fontosabb, hogy megmutatta: Görbicz Anita, Szucsánszki Zita nélkül, Tomori Zsuzsanna megrázó sérülése után is van benne erő.

meghatódva ennyit mondott: „tudtam, hogy eljön ez a pillanat, de azt nem hittem, hogy ennyire fognak izgulni.”

A műsorvezető a világ legjobb játékosaként méltatta Görbiczet, akit 2005-ben hivatalosan is megválasztottak a világ legjobbjának. Válogatottbeli kiemelkedő eredménye a 2003-as világbajnoki ezüstérem, valamint a 2005-ös vb-bronz. Az Európa-bajnokságokról pedig két bronzérem (2004, 2012) egészíti ki a medálgyűjteményt. Olimpiákon kétszer szerepelt: a válogatottal 2004-ben Athénban az 5., 2008-ban Londonban pedig a 4. helyen végzett.

Pálinger Katalin egykori csapattársaként és az MKSZ alelnökéül köszöntötte barátját: „kis-lány voltál, amikor először egy

A búcsúztatás megkoszorúzásaként Anita tiszteletére visszavonultatták a 13-as mezt, így ezzel a számmal többé senki nem lép pályára a nemzeti csapatban.

csapatban játszottunk, a sportág királynőjeként köszönsz el a magyar válogatottól. Az 1111 gól önmagában fantasztikus teljesítmény, de én azt az alázatot, győzni akarást emelném ki, ami mindig jellemzett. Egy korszak lezárult, de remélem, még sokáig láthatunk győri színekben. Számomra óriási megtiszteltetés, hogy a szövetség nevében én kö-

A világ egyik legjobb játékosa vonult vissza a magyar válogatottól

Az est Görbicz Anitáról szólt, aki 233 válogatott mérkőzésén 1111 gólt dobott

szönhetek el tőled. Te vagy a világ legjobb kézilabdázója!”. Felemelő szavak egy szintén világklasszis kézilabdakapustól, aki a szövetség nevében egy 233-as számozású mezt is átnyújtott.

Az ünnepelt megköszönte edzőinek és csapattársainak a szeretetet és segítséget, aminek segítségével elérte világraszóló sikereit, de kiemelte családját is, akik mindig mellette álltak. Ezután következett a közönség meglepetése: egy óriási Görbicz-mezt terítettek szét a kapu mögötti lelátón, amelyen a világklasszis arcképe és a Köszönjük, Görbe felirat volt látható.

Az est ünnepi hangulatából nem hiányozhatott a koncert sem. Köztudott, hogy a játékos kedvenc együttese a Hooligans. Az ünnepelt tiszteletére eljött a teljes együttes, élő koncertet adtak. Kimondottan Anitának szólt e dalrészlet: „Menj! / Küzdj az álmodért, minden vágyadért, / Mi Benned él, / Győztes lesz a harc, ha nincs több hátra arc...”

A búcsúztatás megkoszorúzásaként Anita tiszteletére visszavonultatták a 13-as mezt, így ezzel a számmal többé senki nem lép pályára a nemzeti csapatban. A gesztus példanélküli a magyar kézil-

FOTÓ: ILYÉS SZABOLCS

labda történetében, amelyet az ünnepelt könnyes szemekkel, meglepetten fogadott. A teltházas estén 4500 ember együtt skandálta hoszszasan: Görbe! Görbe!...

Hajszálgőyelem a hollandoknak

Az esti mérkőzés kezdő sípszója előtt Görbicz feltette Tomori Zsuzsanna karjára a csapatkapitányi karszalagot hivatalosan is átadva a vezérszerepet utódjának. Ilyen felvezetés után következett a Hollandia elleni selejtező azok ellen, akik az utóbbi négy világeseményről éremmel tértek haza. A mérkőzés végig kiegyenlített volt, az utolsó percekben bekövetkezett rövidzárlat viszont egygól-os vereséget eredményezett, így a hollandok 19–18-ra nyertek.

Tomori súlyos sérülése

Lévé, hogy a csoportok első két helyezettei jutnak ki a 2018 decemberében, Franciaországban megrendezendő Európa-bajnokságra és a csoport másik két válogatottja – Fehéroroszország és Koszovó – lényegesen gyengébb játékerőt képvisel, a két csoportfávit, Hollandia és Magyarország továbbjutása szinte borítékolható. A csoportlőségen túl ezúttal a presztízs volt a tét. A vereségnél sokkal fájóbb momentum történt azonban az 58. percben. Az újonnan kinevezett csapatkapitány, Tomori Zsuzsanna egy lökés után a földre került. Sérülése nem tűnt súlyosnak, mégis az lett belőle. Hordággal vitték le a pályáról, és mint később a Győri Audi ETO székelyudvarhelyi származású csapatorvosa, dr. Szálasy László megerősítette, Tomori súlyos sérülést szenvedett. A diagnózis: kereszt-szalag-szakadás és legalább hat hónap kihagyás.

Görbicz kitart a győri ETO mellett

A mérkőzés utáni sajtótájékoztatón a hollandok edzője dicsérte a magyar csapatot és sajnálatosnak tartotta Tomori balszerencsés sé-

Görbicz Anita

Veszprémben született 1983. május 13-án. Tízévesen kezdett kézilabdázni Győrben, 17 éves kora óta játszik folyamatosan az élvonalban. 2002-ben került be először a felnőtt válogatott keretébe. Válogatott sikerei mellett (vb-ezüst 2003, vb-bronz 2005, Eb-bronz 2004, 2012) 11x-es magyar bajnok és 11x-es Magyar Kupa-győztes, valamint 3x-os Bajnokok Ligája-győztes. 2005-ben a világ legjobb játékosának választották, míg hat alkalommal az év magyar kézilabdázója is lett, legutóbb 2017-ben. Folyamatosan csábították a világ legjobb klubjai, de mindvégig hű maradt Győr városához és az ETO-hoz, ahova 2019-ig szerződés köti. 2008-ban lett jegyese az egykori ferencvárosi labdarúgónak, Vincze Ottónak. Közös gyerekük, Boldizsár 2015. június 8-án született.

rülését. Az MKSZ kommunikációs igazgatója, Ballai Attila az újságírók előtt kérdezte Görbicz Anitát. A játékos kiemelte: nehéz az ő pályafutásáról beszélni akkor, amikor csapattársa és barátja súlyos sérülést szenvedett. Úgy fogalmazott, bár most egy fejezetet lezárt, de a győri ETO-val még nagy sikereket szeretne elérni és a pályafutása utáni időszakban az utánpótlásban akar egyéni képzéseket tartani.

Sportszerető újságíróként én is elmondhatom Görbicz számtalan rajongójához hasonlóan: köszönjük a feledhetetlen válogatottbeli Görbicz-perceket a világ egyik legjobb, de kétségtelenül a női kézilabda-történelem legfineszesebb játékosának, aki hihetetlen játékteljesítményével és rendkívül színes skálájú lövőrepertoárjával bebizonyította – és az ETO színeiben bizonyítja továbbra is –, hogy az erőkezilabdán kívül is létezik világklasszis teljesítmény.

ILYÉS SZABOLCS

Élő hagyományok Kalotaszegen

Ízelítő a zsoboki képzőművészeti tábor alkotásaiból

Bár a húsvét jelentős helyet foglal el Kalotaszeg hagyományai között, nem csak ünnep idején lélekemelő ellátogatni Erdély egyik legszebb tájegységére. Az Essig-házaspár által Zsobokon működtetett képzőművészeti tábor e jeles egyházi ünnepbe is betekintést nyújt.

Kádár Tibor: Nyári délután

Kalotaszeg határában magaslik a Kalota hegy, a Vigyázó, amely a hagyomány szerint összeráncolt homlokkal, féltő szemmel figyel és őrzi a kalotaszegi embereket. Idők emlékezete óta kerülgeti a vidéket a csendes Kalota patak, amely Adyt is megihlette.

Méltóságos ember a kalotaszegi. Nem görnyedt meg a történelem viharában, még akkor sem, amikor tatárok dúlták a vidéket. A reformáció maradandó nyomot hagyott lelkivilágukban. A tájegység jellegzetessége, hogy a templom ott áll büszkén a falvak házai felett, a magas dombokon. A Kalota szegletében kevés az olyan ember, aki ne lenne jó viszonyban Istennel. Innen az erő a túléléshez, a megmaradáshoz. Amihez egyaránt hozzátartozik az ősi hagyomány és a népviselet őrzése. Még akkor is, ha az utóbbi években ez már csak ünnepnapokon kerül elő.

Salamon Anikó és Vasas Samu Kalotaszegi ünnepek-európai népszokások című 1982-ben megjelent tanulmányukban ezt írják: „a húsvéti tojásfestés mindenütt élő szo-

kás. Kalotaszegen azonban – pontosabban néhány Nádas menti faluban – a tojásfestés technikája és motívumkészlete összefonódott a fellendülő bútorfestéssel. Az asztalos- és a bútorfestő-családokban hagyományá vált a hímes tojás ecsettel és bútorfestéssel való festése és egyúttal a bútorra festett minták nagy részének átvitele

A pártát ma is felteszik Zsobokon

Kalotaszegi lányok a pompás népviseletben

a tojásra. Ez a folyamat napjainkban egyre nagyobb méreteket ölt.”

Felhagyott és még élő népszokások

Van, ahol festik, van, ahol írják. Van, ahol karcolják és van, ahol patkolják a húsvéti tojást. Méréban például gyöngyözik. Előszeretettel használják a piros-fehér-zöld színkombinációt, de van kék, lila vagy sárga mérai gyöngyözött tojás is. A tojásgyöngyözés egyébként új keletű dolog Kalotaszegen, Méréban is csak az 1990-es változás után fogtak hozzá. A tojásvarrás megtanulása könnyen ment, hiszen régebb egész viseleteket varrtak ki gyönggyel. A gyöngyözött tojást nem kimondottan locsolóknak készítik, leginkább külföldre kerülnek, a kalotaszegi asszonyok ezzel is pótolják jövedelmüket.

Régi szokás volt a húsvéti határkerülés, amelyre nagyszombat estéjén került sor: a két hátsó templomi zászlót a férfiak végighordozták a falu határában. Ilyenkor egyházi énekeket énekeltek, és a körmenet vasárnap reggel ért vissza a templomhoz. Ez a hagyomány ma már nem él, de ünnepnapokon ma is zsúfoltak a templomok. Ugyanakkor Körösfőn még tartja magát az a

FOTÓ: ESSIG JÓZSEF

szokás, hogy nagypénteken három alkalommal tartanak istentiszteletet. Hagyomány volt az is, hogy az első két istentisztelet közötti rövid időre a hívek haza sem mentek, vagy ha igen, csak átöltözni.

A képzőművészeti tábor hozománya

Az Essig-házaspár behatóan ismeri Kalotaszeget, elsősorban Zsobokot, ahol több mint két évtizede képzőművész- és (újabbban) fotótábort működtetnek. Essig Ka-

szek Erdély eme csodálatos szegletét. Essig Kacsó Klára bevallja: ritkán tartózkodott ünnepekkor Kalotaszegen, hiszen tanárként ilyenkor vakáción volt, a képzőművészeti tábor pedig nyáron működik. De jól ismeri az ehhez kapcsolódó szokásokat, például a templomi istentiszteletről kijövő lányok, asszonyok locsolását. Érdekességként említi, hogy Zsobok ősi templomából ránk maradt az 1490-ből származó keresztelomedence. A falut többször is tűzvészek pusztították, az idők során temploma kétszer is leégett, mai formáját az 1908-as újjáépítéskor kapta.

Az Essig-házaspár által működtetett képzőművészeti tábornak köszönhetően százával születettek a Kalotaszeget megörökítő alkotások, amelyek ennek a csodálatos tájegységnek és az ott élő embereknek viszik híret a nagyvilágba. A gyönyörű kalotaszegi népviselet rengeteg fényképen és festményen feltűnik. A kérdés csak az, hogy lesz-e, aki a jövőben viselje. A születések száma ugyanis még mindig rendkívül alacsony a Vigyázó lábánál...

NÁNÓ CSABA

Kalotaszegen hagyományá vált a hímes tojás ecsettel és bútorfestéssel való festése...

csó Klára festőművész a 90-es évek elején ismerkedett meg Kalotaszeggel, amikor rajztanárként vállalt Zsobokon munkát. Később született az ötlet, hogy képzőművész-tábort szervezzenek, hadd ismerjék meg a külföldi és belföldi művé-

Czirjek Lajos zsoboki tájképe, rajta a református templom